

Veto

nummer 18

3 februari 1998

Jaargang 24 - 1997-1998

afgifte: Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

Deze week: woensdag Veto-fuif in de Rumba / donderdag VAO-betoging

Vrouwen en politieke vernieuwing

p. 4

Veto's enige grote pizzatest

p. 5

RECTORAAT BEZET

Mini-dossier VAO

pp. 7-10

Rektor luidt de noodklok op patroonsfeest

Financiering universitaire ziekenhuizen aangeklaagd

Op twee februari viert de KU Leuven traditioneel haar patroonsfeest en op die dag reikt zij even gewoontegrouw haar eredoktoraten uit. Tot verbazing van menigen nam rektor Oosterlinck de gelegenheid te baat om in zijn feestrede de prekaire financiële toestand van het universitaire ziekenhuis (UZ) aan te kaarten. De rektor bekloeg er zich over dat in het huidige gezondheidszorgbeleid te weinig aandacht wordt besteed aan de specifieke taken en problemen van de academische ziekenhuizen. Hij eiste een aangepaste financiering, afgestemd op "spitsgeneeskunde en spitszorgverstreking."

Als het hoofd van de Alma Mater zijn toespraak op de belangrijkste dag van het academiejaar volledig aan de problematiek van het UZ wijdt, moet er toch wel iets grondig fout lopen op Gasthuisberg. Precieze cijfers liet de rektor onvermeld, maar in ramingen die Veto kon inkijken, wordt gesproken over een tekort van achthonderd miljoen tot één miljard, alleen al voor het vorige jaar. Dat is een hele hoop geld, zelfs voor de universiteit, die een dergelijk verlies slechts een paar jaar kan dragen. Als voornaamste oorzaken voor het tekort wordt het dalende aantal patiënten genoemd — drie procent minder vorig jaar — en de stijgende concurrentie van kleinere zieken-

huizen die zich ook meer en meer richten op gespecialiseerd onderzoek.

Aan het begin en het einde van zijn speech refereerde de rektor aan die pijnpunten. Hij benadrukte de eigenheid van het universitaire ziekenhuis ten opzichte van andere vormen van zorgverstreking. Vooral het slot klonk messcherp: "Het UZ is geen concurrent van de algemene ziekenhuizen, maar een partner in een netwerk van zorgvoorziening, die de nodige expertise en vernieuwing bezorgt. De onderlinge samenwerking tussen de UZ en de andere ziekenhuizen is uiteraard voor verbetering vatbaar, intellectueel, karakterieel zowel als institutioneel. Ik reken er echter op dat bij beide betrokken partijen de eerlijke overtuiging leeft dat samenwerking voor een hoger doel primeert op kortetermijnredeneringen die andere doeleinden dienen dan het verbeteren van onze gezondheid."

Toog

In de rest van het betoog moest vooral de overheid het ontgelden. De KU Leuven voelt zich door het huidige UZ-financieringssysteem tekort gedaan. Een universitair ziekenhuis wordt gesubsidieerd door het ministerie van Volksgezondheid, waarbij een 'universiteitsbed' als financieringsseenheid wordt gehanteerd. Bij de universitaire ziekenhuizen wordt evenwel slechts een beperkt aantal universiteitsbedden gesubsidieerd, afhankelijk van het bevolkingsaan-

tal. De rektor hekelde die regeling en pleitte voor een "kwaliteitsgedreven hervordering (...) gebaseerd op de werkelijke taken van een universitair ziekenhuis." Oosterlinck vindt het 'universiteitsbed' dan ook niet langer geschikt als financiële maatstaf, omdat de zorgverstreking in een UZ veel verder gaat dan klassieke verpleegprestaties. In de plaats daarvan wil hij een subsidiëring waarin niet langer het 'hospitaal' maar wel de noden van de patiënt centraal staan.

Poen

"De huidige financieringsregels houden onvoldoende rekening met de eigen aard en taken van de universitaire zorgverlening. De honoraria en de verpleegdagprijs zijn op dit ogenblik de twee belangrijkste financieringsmechanismen. Beiden leiden tot een gebrek aan inzicht in de werkelijke kosten en vooral in de opportuniteit van de geleverde inspanningen", aldus nog Oosterlinck. De rektor wees er vervolgens op dat een academisch ziekenhuis zich ook dient te bekommeren om onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, aspecten waarmee de bestaande financiering evenmin voldoende rekening houdt. In Nederland, waar er een apart budget bestaat voor de opleidingsfunctie van een UZ, is dat wel het geval. Tevens noemde de rektor zich een voorstander van echelonnering — een

This is the world of transplantation surgery, genetic intervention, congenital heart surgery etc

Maandag reikte de KU Leuven haar eredoktoraten uit: u leest er alles over op pagina 3. (foto Jeroen Lissens)

trapsgewijze toegang tot de gezondheidszorg — met duidelijke taakafspraken tussen de verschillende niveaus van zorgverstreking. Daarbij is volgens Oosterlinck ook een mechanisme voor kwaliteitsbewaking en evaluatie nodig, een niet mis te verstane sneer aan het adres van de Orde van Geneesheren die dat helemaal niet ziet zitten.

Gezondheid

Het blijft merkwaardig dat een voorname van de universiteit een publieke toespraak aangrijpt om een intern probleem aan te kaarten. Wellicht hoopt rektor Oosterlinck met deze redevoering het debat over de financiering van de gezondheidszorg een nieuwe impuls te geven, een beetje zoals hij bij de opening van het academiejaar deed met de discussie over persvrijheid; iets wat hij overigens niet naliet fijn-tjes te melden bij het begin van zijn toespraak.

Bart Eeckhout

Vrijkaarten (Veto Fuif)
Librecartes (Veto Soirée)

Freecards (Veto Party)

Freikarten (Veto Fest)

Reprazent ... Tool ... Dana Winner ... Air ... DJ Shadow ... Beck ... Super Discount ... Metalheadz ... Ninja Tune ... Nirvana ... Death Row ... DJ Food ... Gunther Neels ... Smashing Pumpkins ... Luke Slater ... Daft Punk ... Kool Keith ... Propellerheadz ... Aphrodite ... Rakim ... U2 ... DJ Cam ... Dr Dre ... Jeff Buckley ... La Funk Mob ... Pearl Jam ... Dillinja ... Pavement ... Aphex Twin ... Tragically Hip ... Lij Bukem ... Rammstein ... MC Soelaar ... Eddy Wally ... Mano Negra ... Goldie ... Amon Tobin ... Eurythmics ... Maceo Parker ... Say Bootsie ... Donna Summer ... Serge Gainsbourg ... Michael Jackson ... Wu Tang Clan ... Abba ... Beastie Boys ... Motorbass ... The Goats ... helemaal gratis en voor niets noppes rien niks nul zero franken voor de eerste twintig freaks die zich bij de Rumba aanbieden met dit schitterende blad. Kamperen zal gedoogd worden.

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studietoestand en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

MLB verdedigt de rechten van de gewone mens

Elk jaar kent de Financiële Controlekommissie (FKK) van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie subsidies toe aan vrije verenigingen. Ze moeten dan wel voldoen aan een aantal voorwaarden. Zo moet de vereniging tot doel hebben bij te dragen tot de maatschappelijke bewustwording van de studenten en zich bij haar werking houden aan de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de Wet op het Racisme. Bij de erkenningsaanvraag van MLB werd door enkele kringen een bezwaar ingediend. De beslissing ligt nu bij die kringen. MLB vraagt daarom iedereen eens na te denken over het volgende.

Wij verdedigen konsekwent de mensenrechten. Hier en in de derde wereld. Nog steeds sterven elke dag veertigduizend kinderen van honger. MLB verdedigt het recht op leven. Elk jaar verlaten in ons land vijftientigduizend jongeren de school zonder diploma. MLB verdedigt het recht op degelijk en gratis onderwijs. Eén op tien Belgen heeft last om de dokter te betalen. MLB verdedigt het recht op gratis gezondheidszorg. Eén procent van de bevolking bezit nu vijftientig procent van de rijkdommen. MLB verdedigt het recht op gelijke kansen voor iedereen. In Anderlecht is veertig procent van de actieve bevolking werkloos. Bij de jongeren ligt dat cijfer nog hoger. MLB verdedigt het recht op arbeid. Niet MLB maar het kapitalisme moet verboden worden omdat het in strijd is met de rechten van de mens.

MLB zegt niet alleen op te willen komen voor alle onderdrukten. We doen dat ook. We hebben de verdediging opgenomen van Saïd Charki en een betoging in Anderlecht georganiseerd. In Leuven hebben we een werkgroep huistaakbegeleiding die kinderen met leerproblemen helpt bij hun schoolwerk. Wij komen op voor gratis gezondheidszorg en werken samen met Geneeskunde voor het Volk, de groepspraktijken van de PVDA die iedereen gratis verzorgen. Wij komen op voor gratis en democratisch onderwijs en steunen alle acties van Loko hiervoor. Zo bezetten we vorige week mee het rektorat van de KU Leuven tegen het verhogen van de inschrijvingsgelden voor de VAO's. Wij komen op voor echte bevrijding van de derde wereld. We nemen studenten mee naar India, Cuba en Kongo en organiseren steunkampagnes in Leuven.

Zo brengen wij onze socialistische principes in de praktijk. Wij denken dat het enkel mogelijk is om een rechtvaardige maatschappij uit te bouwen als we steunen op de analyses van Marx, Engels en Lenin. Wij nemen een voorbeeld aan landen als Cuba, China en de voormalige Sovjet-Unie. Wij vinden het schandalig dat MLB wordt beschuldigd van "het aanhangen van een te extreemistische filosofie". Gratis gezondheidszorg, gratis onderwijs, gelijke rechten en anti-imperialisme zijn extreem, extreem rechtvaardig.

Wij vinden het vreemd dat onze standpunten "te eenzijdig om een zinvolle dialoog tot stand te brengen" worden genoemd. Wij kiezen inderdaad de zijde van de uitgebuiten. Wij nodigen regelmatig alle studenten uit om met ons van gedacht te wisselen. Kom gerust eens naar een debat of discussie-avond.

Het is gewoon belachelijk te stellen dat "ekstreemlinks op dezelfde manier moet behandeld worden als extreemrechts". Het

kan niet dat het MLB vergeleken wordt met iets als het NSV, dat raids uitvoert op progressieve kafes als de Clockwork en het MLB-kot, dat rassenhaat propageert en een ondemokratische ideologie aanhangt. Zij willen immers de vakbonden afschaffen en de uitbuiting opdrijven en zo de rijken rijker en de armen armer maken. De grote bedrijven als IG Farben (Bayer, BASE, ...) en Krupp hebben hun imperium te danken aan het fascistische regime onder de tweede wereldoorlog. Wij zouden "mensen met een afwijkende mening willen deporteren". Wel, MLB heeft nooit iemand gedepoteerd! Wij ontkennen ook alle banden met personen die elk jaar twaalfduizend mensen deporteren. De SP er Vande Lanotte kan geen lid worden van MLB.

We hadden het graag anders gezien, maar de ervaring wijst uit dat onteigende egoïstische fabrieksgeenaars kost wat kost hun uitbuiterspositie willen heroveren. Wanneer zij daarvoor misdaden plegen als het saboteren van fabrieken of plegen van aanslagen, zullen zij terecht worden. Als een koelak duizenden mensen laat omkomen door de oogst in brand te steken, werd hij in de voormalige Sovjet-Unie ter dood veroordeeld. Wat dan met de mensen die een andere mening hebben en daarvoor geen misdaden plegen? Even een vergelijking: Trotski heeft in de Sovjet-Unie vijf jaar lang zijn anti-Stalinisme kunnen verdedigen. Hij kreeg het volk echter niet achter

zich en werd democratisch weggestemd. Pas toen hij zijn toevlucht nam tot illegale praktijken, is hij verbannen. Jeroen heeft in Anderlecht tien minuten zijn anti-kapitalistische krant Solidair kunnen verkopen. Hij kreeg een flik achter zich en werd voor zes uur vastgezet.

Ongelooflijk welke simplistische slogans worden gebruikt tegen het communisme. "De hongersnood in de jaren twintig, uitgelokt door het communisme, maakte twintigduizend slachtoffers." Die veertien westerse landen die toen de Sovjet-Unie binnenvielen, zitten daar voor niets tussen zeker? "In het massagraf van Timisoara lagen vienzestigduizend verminkte lijkjes." Toen wij ons daar vragen bij stelden, werden we uitgenodigd voor "negativisten". Een tijdje later hebben alle kranten toegegeven dat dit pure leugens waren. Het ging om een duizendtal autopeilijken van en ziekenhuis. Toch wordt dit nog steeds gebruikt om ons zwart te maken.

MLB vindt het belangrijk dat de kringen haar ook dit jaar erkennen. Dit niet doen zou betekenen dat men vindt dat wij niet het recht hebben onze mening te zeggen. Dan krijgt de kapitalistische propaganda van de huidige maatschappij vrij spel. Wij hopen dat de Leuvense studenten niet meegaan in de sensuur van artikel 342, dat progressieve en revolutionaire organisaties wil verbieden. Vaak wordt beweerd dat het beter is 'a-politiek' en 'neutraal' te blijven.

Nostradamus van de ideologie

Hans Declercq maakte in Veto 15 (12/1/98) enkele negatieve bedenkingen over paars getinte vernieuwingsoperaties en haalde bij wijze van voorbeeld het invoeren van een bindend referendum door de mangel. De contra's die hij aanbracht, zijn even oud als de in te brengen pro's en maken deel uit van een debat dat al veel langer aan de gang is dan vandaag. Maar toch. Het is intellectueel oneerlijk de huidige discussie rond vernieuwing te herleiden tot het invoeren van een bindend referendum en allichtoestemrecht, het afschaffen van de opkomstplicht, ... Deze vernieuwing kristalliseert zich op een dieper en interessanter niveau.

Basis van de vernieuwingsbeweging is het in vraag stellen van de traditionele partijen. De eenentwintigste eeuw is in zicht en de bestaande Belgische structuren en ideologieën zijn volgens ons niet langer in staat een afdoend antwoord te bieden op vragen en noden uit de samenleving. Gros modo zijn er vandaag de dag een zestal ideologische antwoorden op de vraag hoe een samenleving het beste wordt ingericht. Die antwoorden zijn gestoeld op een kristendemocratisch, een liberaal, een socialistisch, een rechtsnationalistisch, een volksnationalistisch of een ecologisch referentiekader. Die referentiekaders blijven als persoonlijke bron van inspiratie ongetwijfeld interessant, maar als elektorale faktor wegen ideologieën steeds minder door. Neem bijvoorbeeld het verschijnsel van de

vlootende kiezer. Een groot deel van de kiezers weet op de vooravond van de verkiezingen niet op welke partij te stemmen. Dat dat verschijnsel vooral bij de jongeren optreedt, is geen toeval. De jongere generaties verhouden zich — in tegenstelling tot de oudere generatie — veel losser tot een welpaardelijke partijpolitieke zuil dan pakweg veertig jaar geleden.

De traditionele ideologie van een politieke partij verliest eveneens aan geloofwaardigheid. De paradox is dat op het moment dat de burger nooit dichter bij het politieke bedrijf heeft gestaan, de verhoudingskrisis tussen burger en politiek nooit groter is geweest. Partijen voldoen niet langer als perfect mediatiekanaal tussen burger en overheid. Hun achterliggende ideologie wordt door de bevolking niet langer als een inspiratiebron voor politieke beleidsvorming aanzien.

Wat betekent dat dan? Dat ideologieën maar moeten worden afgeschafte? Zoiets is uiteraard onmogelijk. Het betekent wel dat het ene paradigma door een ander, nieuw paradigma vervangen zal worden. De opkomst van vernieuwingsbewegingen wijst bijvoorbeeld op het ontstaan van nieuwe breuklijnen die op termijn de negentiende-eeuwse, voorbijgestreefde breuklijnen kunnen vervangen. In België zijn er na de affaire-Dutroux in 1996 niet te miskennen schokgolven door samenleving en politiek gegaan: Vooral het slecht functioneren van administratie en gerecht werden over de

Deze week niet in Veto:

Eric van Rompuy eist in 'Ter Zake' het ontslag van Yves Desmet. Zijn kraant De Morgen trekt echter onverminderd voort ten strijde, en beschuldigt een concurrerende vlaamsgezinde mediagroep van XI-foobie: "Wij zullen ten minste nooit kunnen zeggen: 'Wij hebben es nicht gewusst.'" • Kwaetogen beweren dat de staking bij de geldtransporteurs er enkel is gekomen door het lobbywerk van de grote financiële holdings: "Als de mensen hun geld niet meer kunnen afhalen, is het allemaal voor de bank." • Politici van de meerderheidspartijen staan niet te springen om in deze zaak een doorbraak te forseren: "Tenslotte niet echt orze zaak, wij halen ons geld toch in Luxemburg uit de muur." • De supermarktlobby, anderzijds, denkt eraan om naast het betalen met de bankkaart ook babyvoeding en luiers gratis te maken: "Je kan immers niet vroeg genoeg aan klantenbinding doen." • Wim Verstraeten hangt met zijn luchtballon negen kilometer boven Irak, maar haalt te weinig snelheid. Saddam, die er een provokatie van het Westen is, zwelt, reageert gevat en laat zijn krijgsmacht kollektief de mond tuiten en noordwaarts blazen. Verstraeten's ballon werd laatst gesignaleerd rond de poolsirkel. • De Morgen haalt een anonieme getuigenis aan over een seksfeest met een heluchtballon. De krant suggereert dat dat laatste een omschrijving in het pornomilieu is voor Michel Nihoul. • Pär Zetterberg wint de Gouden Schoen. Journalisten van Het Volk staan versted: "Wij hebben es nicht gewusst." Het Vlaams Blok daarentegen ziet geen graten in de overwinning van een blonde Germaan met blauwe ogen • Een Kroaat of een Duitser had ook gemogen, natuurlijk. • Of directeur Schweitzer. Met één welgemikte trap een paar duizend mensen op straat.

Maar geen ideologie is ook een ideologie: men laat het kapitalisme zijn gang gaan.

Clo Cornelissen (1ste druk)
Gerben Dierick (1ste kan informatika)
Jeroen Maertens (2de kan pol' & sok)

Lost globalisering de wereldproblemen vanzelf op?

Under een schrale maar aange-
name winterzon liep de stoet
der togati gisteren na de tradi-
tionele mis naar de aula Pieter de
Somer, waar het heuse patroonsfeest
plaats vond, en de respectieve promo-
toren het laudatio voor — in volgorde
— John T. Potts, Peter Sellars, Mu-
hammad Yunus en ten slotte Heinrich
von Pierer uitspraken. Deze nieuwe
doctores honoris causa zijn onmogelijk
onder één noemer te brengen, de
verdiensden van Yunus — de bankier
voor "de armsten onder de armen" —
en Von Pierer — eminent lid van het
grootkapitaal — liggen mijlenver uiteen.
Niettemin viel elke lofredre op
door het belang dat gehecht werd aan
innovatie.

Onverwachte gebeurtenissen waren ver te zoeken. Dat koningin Fabiola de plechtigheid zou bijwonen, was vooral al met de nodige trots aangekondigd. Meest verrassend was de openingsrede van rektor Oosterlinck. Hij wijddde die helemaal aan prekalre toestand van het Universitaire Ziekenhuis (zie voorpagina), en hoopte dat zijn rede evenveel zou losmaken als vorig jaar toen hij met zijn toespraak over het al dan niet controleren van de pers, de huidige maatschappelijke aktualiteit voorvoelde. De enige andere verrassing was te zoeken in het laudatio voor en de

dankrede van voorzitter en president-directeur-generaal Von Pierer. In de pers werd de voorbije dagen gesuggereerd dat Von Pierer voor een goed deel bekrond werd omdat hij zijn bedrijf had weten te herstrukturieren zonder dat de Siemens-arbeiders in groten getale werden ontslagen. Nauwelijks iets van te merken tijdens het laudatio.

Nieuws

De reden waarom Von Pierer dan wel gelauwerd werd, is dat hij van Siemens een 'global player' gemaakt heeft "dat eerder Europa als thuisbasis heeft dan Duitsland, en waarbij de hele wereld wordt benadrukt als de groeiemarkt". Dat Von Pierer in zijn opzet geslaagd is, werd toegeschreven aan het belang dat hij hecht aan innovatie, hij heeft van "een werkend bedrijf een lerend bedrijf" gemaakt. Vandaar het belang dat hij

dan vijf jaar oud zijn; "enkel zij die steeds bereid blijven om bij te leren, worden beter", was zijn besluit.

Deze methode plaatste Von Pierer in een algemene visie over waar het met de wereld naartoe gaat. Optimistisch uitgangspunt daarvan is dat de kansen van het ene bedrijf niet ten koste gaan van anderen: de globalisering is volgens hem geen nulresultaat, maar een situatie waarbij elk land, elk kontinent wel bij kan varen. "Winst voor allen", zoals hij zelf zei. Aan die globalisering zitten een heleboel consequenties vast. De macht van de natiestaten wordt uitgehold door de grensoverschrijdende handel van de bedrijven is daar een voorbeeld van. Het is dan ook logisch dat Von Pierer een boom opzette over het belang van de multi-kulturele samenleving vorm gegeven via het principe van subsidiariteit, en ervoor pleitte rekening te houden met de bevolkingsexplosie, migratie en dergelijke.

ekonomieën in hun bestaan bedreigd worden omdat ze hun korte-termijn-rekeningen niet kunnen aflossen. Hij ziet het als een niet onverwachte tegenslag die de verdere emansipatie van deze landen allerminst zal stuiten.

Het is moeilijk Von Pierer's toespraak niet te zien als een geloof in het optimistische, liberale 'laissez-faire'-principe. Hij mocht dan al zeggen dat de ondernemingen begaan zijn met de strijd tegen werkloosheid, veel verder dan een "marktsuksessen door innovaties en groei vormen daarvoor de basis" kwam hij niet. Het uithollen van de macht van de natiestaten heeft als keerzijde dat sociale correcties moeilijker worden: het is moeilijk voorgestelbaar dat een bedrijf dat in een — onvermijdelijke, want cyclische — neergaande fase zit, zich sterk zal bekommeren om arbeidsplaatsen als het daar door de politieke wereld niet toe aangezet wordt.

Von Pierer

Sellars

Yunus

Potts

hecht aan onderwijs en onderzoek. Zo wees hij erop dat Siemens bijna drie vierde van zijn omzet haalt uit produkten die minder

lijke. Hij maakte ook even een uitstap naar de aktualiteit door te verwijzen naar de crisis in Zuid-Oost-Azië — waar de groei-

Ook in de overige lofredes stond het begrip 'innovatie' centraal. De lofredre voor medicus John T. Potts was wegens het vakjargon zelfs in het Nederlands tamelijk onbegrijpelijk voor niet-ingewijden. Dat zijn verdiensten in zijn vakdomein en als mentor indrukwekkend waren, trok niemand in twaalf. Peter Sellars zat de hele tijd gemu-seerd glunderend 'het spektakel' gade te slaan, het verschil tussen jongensachtige trots en verholten ironie was nauwelijks merkbaar. Ook Muhammad Yunus werd geprezen omwille van het succes waarmee hij door zijn volharding zijn visie in de praktijk omzette door een banksysteem te ontwikkelen dat de armsten der armen uit de put haalt. Het systeem concentreert zich op de vrouwen omdat zij meer geneigd zijn dan mannen de lening te gebruiken voor "het welzijn van de familie". De druk van de bank wordt bovendien vervangen door de groepsdruk: mensen moeten zich verenigen in groepen van vijf niet-verwanten, de groepsleden zijn samen aansprakelijk voor de terugbetaling van de lening.

Fabiola

Na een gestroomlijnde vertoning werd de aula aangemaand recht te staan opdat eragaste koningin Fabiola — zich bij het buitengaan verwonderend over het feit dat de toga's getooid waren met lintjes in verschillende kleuren — de zaal kon verlaten, waarna ook Veto zich naar de receptie in de Hallen begaf. Ook in Leuven blijkt het — afgaande op de bescheiden hapjes — evenwel crisis te zijn. Het blijft wachten op de globalisering.

Benny Debruyne

Brusselse politie pakt het pittig aan

Maandag 2 februari voerden leden van 'Krimineel Netwerk' actie tegen de wetsvoorstellen ter bestrijding van de georganiseerde misdaad: de artikels in het Strafwetboek over bevorming worden immers in die zin uitgebreid, dat ze de mogelijkheid bieden sociale en politieke actiegroepen te kriminaliseren. Het netwerk dat actie voerde is een samenwerkingsverband tussen Elcker-iek Antwerpen, Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie en Netwerk Vlaanderen. Wat een ludieke actie moest worden mondde echter uit in een banaal robbertje straatvechten.

Het justitiepaleis in Brussel, de laatste maanden wel vaker gefrekwentend door de aktievoerende medemens, werd ook door het netwerk uitgekozen als dekor voor hun protest. Een veertigtal leden van diverse sociale en politieke bewegingen — denk dan aan Gaia, het Forum voor Vredesaktie, het Roze Aktiefrent, de Vereniging van Vlaamse Studenten en het NCOS — voerde er een soort straatoneidje op. Een aantal mensen verkleed als politie-agent arresteerde er aktievoerders, om aan te tonen tot wat dergelijke wetsvoorstellen kunnen leiden. Blijkbaar kon de echte politie deze opvoering niet echt smaken, toen de aktievoerders de kuletlaten dachten te nemen werden ze in een zijstraatje klemgereden door enkele politiewagens. Wat volgde is waarschijnlijk het beste bewijs dat het voor de regering niet zo'n vaart loopt om de kriminalisering van aktiegroepen in een wet te gieten.

Bende

In een mum van tijd waren een vijftigtal vertegenwoordigers van de sterke arm op post. De manifestanten haakten in om te voorkomen dat er iemand opgepakt werd. Daarop werd er geslagen met matrakken. Op de vraag van een aktievoerder of dit wel nodig was, werd er kortdaat geantwoord met een lading peper-spray. Na veel getrek en gesleur werden elf mensen opgepakt. Na

zes uren sel mochten de aktievoerders terug huiswaarts. Een aktievoerster had zes uur lang alleen in een sel doorgebracht, met als enige kledingstukken haar ondergoed. Gevraagd naar het waarom van deze harde aanpak verklaarde mijnheer Verriest van de Brusselse politie dat "het voor ons helemaal geen harde aanpak was." Volgens Verriest moest de politie ingrijpen omdat het een illegale aktie was en er een persoon bij was die "ge-seind" was — volgens de aktievoerders betrof het hier veeleer een ekskuus om het optreden te kunnen rechtvaardigen. De "ge-seinde" aktievoerder werd immers gelijktijdig met de andere aktievoerders vrijgelaten.

De reden van deze aktie was nu net om te vermijden dat politie en justitie willekeurig kunnen optreden tegen politieke akties. Het voorliggende wetsvoorstel wijzigt immers artikel 322 — en niet meer zoals het eerste voorstel de artikelen 342 en verder — van het Strafwetboek op het vlak van de bevorming in die zin dat: "Elke vereniging met het oogmerk om een of meerdere misdaden of wanbedrijven te plegen, is een misdaad of een wanbedrijf door het enkele feit van het inrichten der bende." Op die manier is bijna elke sociale aktie strafbaar. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor de studentenbeweging, studenten kunnen als een bende beschouwd worden als ze een weg blokkeren: het wanbedrijf bestaat dan uit het hinderen van het wegverkeer. De strafmaat is begroot op zes maanden tot vijf jaar gevangenisstraf. Voorts hekelte het netwerk de zogenaamde pro-aktieve opsporing dat ingevoegd is in het voorstel Franchimont, op vraag van de kommissie Verwiltghen. Dit geeft de politio-nale diensten de mogelijkheid om bepaalde organisaties door te lichten nog vóór er een misdrijf is gepleegd. Bij de bestrijding van georganiseerde misdaad een handig middel, "maar als het aange-wend wordt tegen aktiegroepen leidt dit tot een onaanvaardbare aantasting op het recht om verenigingen op te richten.", aldus een aktievoerder.

(rg)

Quota invoeren alleen is niet voldoende

In de berichtgeving omtrent de VN-vrouwenconferentie in Peking in september 1995, sprak in termen van "spektakulaire resultaten" en "dit wordt een wereldwijde revolutie". Het nieuws is echter vluchtig en de nieuwshemel verandert snel. Ook op alle vorige vrouwenconferenties (Mexico 1975, Kopenhagen 1980, Nairobi 1985) werden een heleboel 'hoopvolle' slotteksten en eisenprogramma's voorgesteld als referentiekaders voor regelgeving en acties. Maar de dagelijkse maatschappelijke realiteit heeft de 'droom' van de gelijkberechtiging van mannen en vrouwen niet gevolgd. Vrouwenemansipatie is blijikbaar niet zomaar een gevolg van enkele politieke 'verbeteringen' maar hangt nauw samen met economische en culturele ontvoogding. Dat is altans de overtuiging van professor An Hermans, docente historische pedagogiek aan de KU Leuven en tevens CVP-volksvertegenwoordiger.

ten voldoen: geen tegenstand dulden, niet luisteren, je ongelijk niet willen toegeven, enzovoort. Vanuit hun traditie van 'zorg' reageren vrouwen namelijk anders: ze luisteren, dringen zich niet op. Maar wie als vrouw niet met de mannelijke spelregels meespeelt, wordt buitenspel gezet. Anderzijds moeten vrouwelijke politici alert zijn, ook al is dat bijzonder moeilijk — voor hun carrière. We kunnen hier gerust de parallel trekken met de ontvoogding van de arbeiders in de negentiende eeuw. Ondanks de voortdurende repressie en discriminatie bleef de arbeidersbeweging zich inzetten, zonder hen zou er vandaag helemaal geen sociaal beleid bestaan. Ook als vrouwelijke politici zich steeds zouden laten inluiken, zou er geen sprake zijn van een wetgeving rond ouderschapsvloer, kinderopvang. Het spijtige is dat 'menselijke' thema's zoals kind, gezin en onderwijs vaak niet ernstig genomen worden. En wat mannen ook mogen beweren, dit zijn geen specifieke vrouwentema's; het belang hen evenzeer

aan.»
Veto: Als vrouwen voor hun rechten opkomen, doen ze dat vaak in aparte sellen van vakverenigingen, mutualiteiten, enzovoort. Leidt dit niet tot een verzwakking van de vrouwenbeweging?
Hermans: «Het zich 'apart' verenigen is eigenlijk uit een noodzaak gegroeid, namelijk om enkele aandachtspunten te behouden. Zonder zich apart te verenigen en zo een beetje macht te vormen, zouden vrouwenbewegingen nooit een drukingsgroep kunnen worden. Maar ik benadruk wel dat die 'aparte' verenigingen geen vluchttheuvels maar startplaatsen moeten zijn, vanwaaruit men verder moet werken.»

Biologisch

Veto: Zijn mannen en vrouwen op weg naar maatschappelijke gelijkheid?
Hermans: «Vrouwen zullen uiteraard steeds biologisch verschillen. Maar biologische criteria mogen en kunnen geen reden zijn om bepaalde 'taken' of maatschappelijke

rollen op te leggen. Taken en rollen zijn historische en culturele gegevens, en dus maakbaar en veranderbaar. Die ongelijkheid tussen mannen en vrouwen is vooral een kwestie van 'macht'. Goed opgeleide en bemiddelde mannen, nemen altijd en overal hun maatschappelijke positie mee. Vrouwen worden nog steeds door loon- en andere discriminatie in hun beroepsmogelijkheden en sociale status beknot. Als het dan slecht gaat met de economie dan zie je hoe men de vrouwen van hun werk terug naar de haard wil sturen om hun werk aan mannen te geven. Net zoals arbeiders en migranten blijven vrouwen functioneren als een minderheid.»

Veto: Hangt vrouwenemansipatie samen met sociale actie?
Hermans: «Ja, en zo werkt de vrouwenbeweging ook voor een groot deel. Elke beweging voor vrouwenemansipatie moet meestal geklinkt worden aan een specifieke actie, bijvoorbeeld een actie tegen racisme of tegen werkloosheid. Meestal komt vruwendiskriminatie meer op sociale discriminatie. Vrouwen en meisjes van minder bevoegde klassen hebben het uiteraard stukken moeilijker om zich te 'emansiperen' dan hun meer bevoegde lotgenoten.»

Bart De Schrijver
Eva Catteeuw

Sora-debat over 'Vrouwen in de nieuwe politieke cultuur'

In de politiek blijven mannen met elkaar spelen

In het Belgische politieke toneel verscheen het afgelopen jaar een hele resem politieke vernieuwers van zeer divers allooi. Allemaal toonien ze zich met de nieuwste kleuren van de democratie en willen ze breken met het oude politieke systeem. Toch blijken het geen echte vernieuwers te zijn. Net zoals het in oude bestel tellen zij veel te weinig vrouwen in hun rangen, en bevatten hun ruime en democratische programma's niet de thema's die vrouwen aanbelangen. Zo konkludeerden altans Sabine de Bethune (senator, CVP), Anne Van Asbroeck (SP), Ingrid Robeyns (vrouwenoverlegkomitee) en Alison Woodward (sociologe VUB) op het debat 'Vrouwen in Politieke Vernieuwing' van de werkgroep Vrouw-Man-Universiteit-Samenleving (Vmus) van Sociale Raad. De enige mannelijke deelnemer aan het debat, Pieter Vandekerckhove (Centrum voor Politieke Vernieuwing, ID21), kreeg een duidelijke boodschap op zijn bord: voor en door vrouwen wordt de politieke vernieuwing te licht bevonden.

niet altijd garanderen dat vrouwen in de politiek vertegenwoordigd worden. Participatie door vrouwen in de politiek acht hij belangrijker dan pariteit. Verder moet volgens hem heel deze discussie niet zozeer gevoerd worden op het institutionele nivo maar eerder op het maatschappelijke en culturele. Vandekerckhove sleurde er dan nog een hele hoop postmodernisme en einde-der-grote-ideologische-verhalen bij,

ders te werk: vrouwen zijn meer bereid om hun bevoegdheden te delegeren, denken niet in autoritaire termen en staan meer open voor andere meningen. Een politica zal ook andere klemtonen leggen en andere thema's op de agenda plaatsen. Mocht er langer een evenwicht geweest zijn tussen mannen en vrouwen in de politiek, dan waren vele blinde vlekken in het beleid opgevuld. Sabine de Bethune pikte hier op in

(foto: Elena Schuitjes)

Toen moderator Ivan de Vadder (VRT) senator De Bethune uitnodigde zich kort voor te stellen, haalde deze onmiddellijk scherp uit naar de politieke vernieuwers: "Mij boeit die politieke vernieuwing niet. Die zogezegde vernieuwers zijn zo media-tiek bezig met slogans, willen zich alleen profileren om te skoren. Dat is terug de oude politieke cultuur. Echt vernieuwen is radikaal durven zijn. Hun programma's zijn veel te zacht en te flauw. Het wegwerken van kumuls of politisering is onvoldoende om mee het systeem grondig te veranderen. Paritaire vertegenwoordiging van de vrouw in alle beleidsorganen eisen, dat is pas politieke vernieuwing." Voorts voerde de CVP-politica aan dat het opleggen van minimumkwota's de traditionele (en vrouwvriendelijke) politieke machtsblokken zal breken. Het zou de partijen verplichten om zich welgemeend open te stellen voor vrouwen. Bovendien verhoogt op die manier de kritische massa in de beleidsorganen.

Pieter Vandekerckhove, de spreekwoordelijke knuppel in het hoenderhok, waarschuwde ervoor dat kwantitatieve regels

verwees naar de flexibele democratie en bewierrookte de grootsheid van Bert Anciaux. Verder vergeleek hij het oude socialisme van Louis Tobback (SP) met de nieuwe partijcultuur van New Labour (Tony Blair), die beduidend meer jonge meisjes aantrekt. Moderator De Vadder merkte terloops toch op dat er moeilijk gepeld kan worden naar de mening van politieke vernieuwingsformaties, bij gebrek aan een duidelijk standpunt.

Spelregels

Sociologe Alison Woodward, als enige thuisloos in het Belgische politieke landschap, constateerde dat in de politiek mannen met elkaar blijven spelen. De politieke spelregels zijn immers afkomstig van mannen. Dit vormt een selectiemechanisme dat de toegang van vrouwen tot de politiek sterk bemoeilijkt. De Amerikaanse wetenschapper verweet de Belgische politici veel te weinig rekening te houden met wetenschappelijke studies.

Media

Een vraag die zich onvermijdelijk opdrong was of een toename van vrouwen in de beleidsorganen zou leiden tot een effectieve verbetering van het bedrijven van politiek. Anne Van Asbroeck benadrukte dat er inhoudelijk wellicht niets zou veranderen. Toch gaan vrouwen volgens haar an-

door het voorbeeld aan te halen van het front dat door vrouwen van diverse partijen in Kamer en Senaat werd gevormd tegen de asielwetgeving van minister van Binnenlandse Zaken Johan Vande Lanotte (SP). De senator kloeg erover dat hierover niet werd bericht in de media, in tegenstelling tot de partij-overschrijdende initiatieven van de mannelijke politieke vernieuwers.

Ingrid Robeyns maakte eveneens bemerkingen op het beeld dat de media vaak ophangen van vrouwen en op het feit dat de media de vrouwenstandpunten vaak betuttelend, discriminerend, als weinig actueel en dus minder interessant voorstellen. Hoewel ze toegaf dat de pers het mogelijk maakt dat de zaak van de vrouwen kan getueld worden, was ze toch de mening toegedaan dat de nieuwsredacties de vrouw in de samenleving te weinig laten zien en — mannelijke — journalisten vaak over te weinig achtergrondkennis beschikken om zich te interesseren voor de problematiek.

Bart De Schrijver

Veto: Wat vindt u van de 'nieuwe politieke cultuur'? Worden vrouwen daar voldoende bij betrokken?

An Hermans: «De drang naar politieke vernieuwing is de kristallisatie van een maatschappelijk proces dat al jaren aan de gang is. Het feit dat het debat er is, is positief. Maar waartoe het leidt, dat weten we niet. Toch vind ik dat diegenen die zich nu zo opstellen naast en tegen de traditionele politieke partijen, niet vrouwvriendelijker zijn dan de andere partijen. Trouwens, de politiek op zich is vrouwvriendelijk. Politiek speelt zich immers uitsluitend af in de 'openbare sfeer' en niet in de privé-sfeer van mensen. Terwijl mannen willen heersen en ordenen, vertrekken vrouwen eerder vanuit een zorgstandpunt, wat zich uiteraard in die privé-sfeer bevindt. Als vrouwen zich dan willen engageren dan hebben zij het vaak bijzonder moeilijk omdat zij meestal niet vanaf hun zeventiende meege-functioneerd hebben in al die debatten. Zij worden gekonfronteerd met een 'vergadercultuur' van machtsbeheersing en 'onsent-ons-mentaliteit'. We kunnen ons dan de vraag stellen: "Willen vrouwen wel op zo'n manier functioneren?"»

Veto: Kunnen kiesrecht, positieve discriminatie en andere ingrepen zorgen voor echte gelijkheid tussen mannen en vrouwen?

Hermans: «Wat is gelijkheid? Sociale, culturele verschillen los je niet zomaar op met juridische gelijkheid. Een minimumquotum van vrouwen invoeren voor alle beleidsorganen is niet voldoende. Ook op de arbeidsmarkt is er in principe gelijkheid. Er zijn tegenwoordig al veel mannen die kiezen voor een loopbaanonderbreking en zowel mannen als vrouwen kunnen op flexibele wijze zowel in als uit hun job stappen. Toch zien we dat de industrie liever investeert in jonge mannelijke krachten dan in jonge vrouwen. Zo gaan heel wat capaciteiten verloren. Veel studentinnen zijn er heftig van overtuigd dat ze hun beroepsuitwegen in eigen handen hebben. Eenmaal afgestudeerd en gehuwd worden ze hardhandig gekonfronteerd met het feit dat hun uitwegen toch beperkter zijn en zij vaak voor keuzes geplaatst worden, bijvoorbeeld: werken of gezin. Hun beroepsverwachtingen worden dan compleet gefnuikt.»

Fnuiken

Veto: Meer vrouwen in de beleidsorganen, leidt dat tot een 'betere' politiek?

Hermans: «Ja en neen. Enerzijds worden vrouwelijke politici op een zeker moment — ondanks al hun goede bedoelingen — slachtoffer van de functie waarin ze zitten. Er is nu eenmaal een bepaald mannelijk verwachtingspatroon waaraan politici moe-

E pericolosi spaghetti

Studenten eten graag pizza. Je hoeft in Leuven dan ook niet lang te zoeken naar een pizzeria. Om het allemaal nog gemakkelijker te maken leveren een aantal van die pizzeria's ook aan huis. Een telefoontje volstaat om (even) later een al dan niet heerlijke pizza voor je deur in ontvangst te nemen. Maar hoe zit het nu eigenlijk met die aan huis geleverde pizza's? Wie levert het snelst? Wie het grootst? Wie het goedkoopst? En vooral: welke pizza is het lekkerst? Veto nam de proef op de som. In hese Emiel Goelen-stijl offerden wij ons op om — geheel in het belang van de konsument — een aantal pizza's te bestellen, te verorberen en te evalueren. Dé grote pizzatest.

Een waarschuwing vooraf is aangewezen. Dit is geen wetenschappelijk verantwoorde vergelijkende studie der Leuvense pizzeria's. Dit is ook geen objectieve kwaliteitscontrole van alle aan huis geleverde pizza's, net zo min als dit een doorlichting is van de Siciliaanse pizzamaffia. Daarvoor hebben we te weinig pizzeria's getest, zijn we te subjectief als onderzoekers en hebben we te nauwe banden met de pastamaffia. Toch hebben we alles gedaan om dit onderzoek van enig sérieux te voorzien. Maar liefst vijf pizzeria's kregen van ons een telefoontje. In alfabetische en dus onverdrachte volgorde waren dat Pizza Espresso, Pizza Grill House, Pizza Leuven, Pizza Milano en Pizza Riva. Een tip voor pizzalerversiers die door Veto over het hoofd gezien werden: als je deegwaren aan huis levert, zorg dan dat je nummer in het telefoonboek staat. Dat helpt, echt waar.

Vervolgens zijn we zeer methodisch te werk gegaan. Ten eerste hebben we vier van de vijf geteste pizzeria's op eksakt hetzelfde moment getelefoneerd om onze bestelling door te geven. Dat was om kwart na zes op een vrijdagavond. De vijfde (Grill House) kreeg precies een halfuur daarna ons verlanlijstje. Ten tweede hebben we bij alle geteste zaken dezelfde pizza's besteld, zijnde een pizza Margherita met extra olijven, een pizza Napolitane en een vegetarische pizza. Zowel dierenliefhebbers als vleeseters — op hun manier ook dierenliefhebbers, natuurlijk — kunnen zich dus op dit onderzoek baseren wanneer ze hun volgende pizza bestellen. Tenslotte hebben we het contact met de *delivery boys* beperkt tot het absolute minimum. Dit om te voorkomen dat seksuele geaardheid van de leden van het onderzoeksteam als bijkomende subjectieve faktor zou spelen, al signaleert de jury een ontstellende afwezigheid van vrouwelijke pizzabestellers.

Loekbroodjes

Maar wat hebben we nu juist onderzocht? Dat de smaak van de afgeleverde pizza's van doorslaggevend belang is geweest, zal niemand verbazen. Toch hebben we ook uitgebreid aandacht besteed aan andere — meer objectieve — kenmerken. In de eerste plaats natuurlijk aan de prijs en de grootte van de geleverde pizza's. We zijn per slot van rekening studenten, die met een eerder beperkt budget een grote maag

moeten vullen. Ook de leveringstijd werd voor elk van de pizzeria's nauwkeurig opgetekend. Tot slot werd de presentatie — het oog wil ook wat — en de verpakking — al dan niet milieuvriendelijk — aan een grondige analyse onderworpen. Deels door gebrek aan middelen, deels uit gemakzucht, hebben we echter ook het een en ander niet aan nader onderzoek onderworpen. Zo werd het door de pizzaman gevolgde traject en diens vervoermiddel buiten beschouwing gelaten. Eventuele verkeersovertredingen of domme omwegen werden dan ook niet in de resultaten verrekend. Ook de talentkennis en de rekencapaciteiten van de *delivery boy* vielen buiten dit onderzoek. Wie zijn wij om te oordelen over de taal- of rekenknobbel van onze pizzalerverende

Milieulobby

De tweede pizzaman die zich liet zien was die van Pizza Espresso. Hij deed er toch al zevenendertig minuten over om ons te bereiken. De pizza's die hij bracht, waren net iets kleiner dan die van Pizza Leuven maar niettemin duurder (660 frank). Nu zijn we graag bereid iets meer te betalen voor kwaliteit — zelfs wanneer we het zonder loekbroodjes moeten stellen — maar die was totaal afwezig. De pizza's waren zo vetig dat de kartonnen dozen waarin ze zaten compleet doorweekt waren. Het deeg leek van spons waardoor het een bijna onmogelijke opgave was om de pizza door te snijden. En met de rest was het al niet veel

Baets. Toch werden deze pizza's met veel smaak verorberd zodat het ons bijna niet was opgevallen dat de volgende pizzaman nog twintig minuten op zich liet wachten. Geheel tegen de verwachtingen in was dat niet het mannetje van Pizza Milano maar wel die van Pizza Grill House. De Grill-man was er met andere woorden in geslaagd om eerder aan te komen dan de Milanist, en dat terwijl Pizza Grill House een half uur later onze bestelling had doorgekregen. Enkel Pizza Leuven deed het nog sneller. Ook wat de prijs betreft — 630 frank — was enkel Pizza Leuven goedkoper. Een snelle en goedkope pizza is natuurlijk nog geen goede pizza. Toch waren onze fijnproevers overwegend positief in hun commentaren. Vooral de verse groenten konden op ruime sympathie rekenen. Met een diameter van 25 centimeter eindigden de Grill-pizza's eervol tweede op het "Podium der Grote Pizzabodems". De milieulobby binnen de onderzoeksgroep noteerde wel dat Pizza Grill House de enige was die aan huis leverde in niet-recycleerbare

(Foto: Ivan Puz)

medemens?

Wat telt zijn natuurlijk de resultaten. De pizza's die het eerst arriveerden kwamen van 'Pizza Leuven', niet ver van Fiere Margriet in de Tiensestraat, vlakbij Veto Headquarters, wat wellicht iets verklaart. Nog geen twintig minuten nadat we de bestelling hadden doorgegeven konden we met ons onderzoek starten. Naast de drie

beter gesteld. Het woord 'smakeloos' was plots erg populair en over de extra portie olijven op de pizza Margherita kon je niet direkt naar huis schrijven (vijf stuks). Alleen de salami op de pizza Napolitane (?) was lekker maar die was dan weer "niet om aan te zien". Geen aanrader.

Gelukkig was ondertussen de Riva-man gearriveerd. Hij was vijf minuten trager dan

dozen.

En jawel, ook Pizza Milano kwam uiteindelijk nog langs. Precies één uur nadat we onze bestelling hadden doorgegeven, mochten we 690 frank betalen voor drie pizza's met een diameter van 23 centimeter. Gelukkig waren die wel goed eetbaar, vooral dan de vegetarische pizza. Daarvan zei één van onze vleesetende medewerkers opgetogen: "Hij valt heel goed mee want je proeft niet dat het een *veggie* is." Ook de bodems werden geprezen wegens "goed doorbakken" en "makkelijk snijbaar".

Oververzadigd en even niet meer geïnteresseerd in welke pizza ook, moest natuurlijk wel nog een eindbalans opgemaakt worden. De omslachtige berekeningen en sifers zullen we hier achterwege laten, we beperken ons tot het eindklassement. Op de laatste plaats strandde Pizza Espresso. Daarover was men het unaniem eens. Voorlaatste werd Pizza Leuven. De heerlijke loekbroodjes konden dus niet verhinderen dat een vierde plaats het absolute maximum bleef. Pizza Grill House moest zich — ondanks de toch wel knappe tijd — tevreden stellen met een derde plaats. Een snelle levering is blijkbaar geen voorwaarde want Pizza Milano eindigde enigzins verrassend tweede. Op eenzame hoogte heerst dus Pizza Riva. De anderen kwamen niet eens in de buurt. Was het de diameter? Of de smaak? Wie zal het zeggen. Eén ding staat vast: Riva rules! Of toch maar weer gewoon in de Alma aanschuiven?

Pizzeria	Bestelling	Levering	Diameter	Prijs*	+	-
Pizza Espresso	18.15 u	18.52 u	22 cm	660 fr	salomie (niet kijken!)	zeer vetig
Pizza Grill House	18.45 u	19.12 u	25 cm	630 fr	prijs/kwaliteit	verpakking
Pizza Leuven	18.15 u	18.35 u	23 cm	610 fr	gratis loekbroodjes	deeg te plat
Pizza Milano	18.15 u	19.15 u	23 cm	690 fr	vegetarische pizza	prijs
Pizza Riva	18.15 u	18.57 u	30 cm	690 fr	grootte	prijs

*prijs voor drie pizza's: Margherita, Napolitane en vegetarisch

bestelde pizza's werden ons ook zes loekbroodjes overhandigd, een service die ons die avond niet meer te beurt zou vallen. Voor de drie pizza's, elk met een diameter van 23 centimeter, betaalden we 610 frank. Later zou blijken dat Pizza Leuven hiermee het goedkoopst van de vijf pizzeria's is. Tot daartoe niets dan lof. Over de smaak waren

zijn Espresso-kollega, hij vroeg er wat meer voor (690 frank) maar de pizza's waren dan ook stukken beter. Met een diameter van maar liefst 30 centimeter had Pizza Riva die avond onbetwistbaar de grootste pizza's. Het was zelfs zo dat ze nauwelijks in de dozen pasten. Ook over de hoeveelheid groenten en kaas mocht niet geklaagd worden. Vooral de vegetarische pizza werd alom geprezen, maar ook de andere konden ons onderzoeksteam bekoren. Het was wel niet geheel duidelijk wat het verschil was tussen de Napolitane en de Margherita. De gelijkens was opmerkelijk. Gelukkig was er de extra portie olijven op de Margherita — maar liefst 12 stuks — om het verschil aan te duiden. De tomatensaus kreeg wel wat kritiek. Die was blijkbaar "niet zo lekker". Een wakkere ziel merkte op dat de saus "vermoedelijk uit een blik" kwam. Een dergelijke speurzijn roept om een plaats in het X1-team van adjudant De

Kristof Daniels

De VTK en de VILv nodigen u van harte uit op het

12e Arenberg Galabal

zaterdag 14 februari 1998

in en om het Arenbergkasteel te Herwerden

Het slijk der aarde mag niet langer slijk zijn

Woe onbewust steun betuigen aan pakweg de internationale wapenhandel? Stap één: begeef je naar het dichtstbijzijnde bankkantoor. Stap twee: open er een rekening met een interessante intrestvoet. Stap drie: plaats geld op de rekening en wacht af. We willen natuurlijk allemaal wel dat ons geld bij de bank opbrengt. Maar de manier waarop deze instelling met ons geld omspringt, verliezen we al te vaak uit het oog. Netwerk Vlaanderen VZW is een vrijwilligersbeweging die kritisch vragen stelt over geld en over waar het naartoe gaat. Ze staat niet alleen voor een visie rond 'Anders Omgaan met Geld', maar ook voor een praktijk door alternatieve diensten en producten aan te bieden, onder andere het etisch bankieren.

In het begin van de jaren tachtig wijdde het BRT-programma 'Ommekkaar' een uitzending aan 'Netwerk Selbsthilfe Berlin', een organisatie die erin slaagde een alternatief geldsirkel uit te bouwen. Vandaaruit werden projecten gestuurd die door hun kritisch engagement en vernieuwend karakter geen gehoor vonden bij de traditionele financiers. Meer dan tweehonderd Vlaamse kijkers reageerden op een oproep van de programmamakers. Gevolg: in 1982 werd Netwerk Vlaanderen opgericht. Netwerk wou bovendien meer doen dan enkel ver-

dere kant voor dat rendement meermaals een zware tol in de vorm van intrest moet betaald worden door al wie leent, wordt te vaak over het hoofd gezien. Op wereldwijd stroomt er veel geld in de vorm van intresten van Zuid naar Noord, van arm naar rijk dus. Ook bij ons gaat van iedere honderd frank federaal belastinggeld dertig frank aan intrest naar financiële instellingen die de staat geld hebben geleend. Netwerk betreurt dat zo bij elke begrotingsronde gesnoeid moet worden in de sociale voorzieningen, maar lijkt daarbij te vergeten dat veel van de schuld spruit uit de uitbetaalde sociale voorzieningen.

Stilzwijgen

Om geld maximaal te laten renderen, wordt kapitaal gegroepeerd in grote multinationals, die bijgevolg enorme economische belangen vertegenwoordigen. Zo evenaart de omzet van Daimler Benz het bruto nationaal produkt van Israël. De fundamentele drijfveer van dergelijke ondernemingen is financieel gewin: met de nefaste ekologischer en sociale consequenties van hun beleid houden ze geen rekening. Uit ekologischer overwegingen roept Netwerk op om minder te consumeren, meer te herstellen en te hergebruiken.

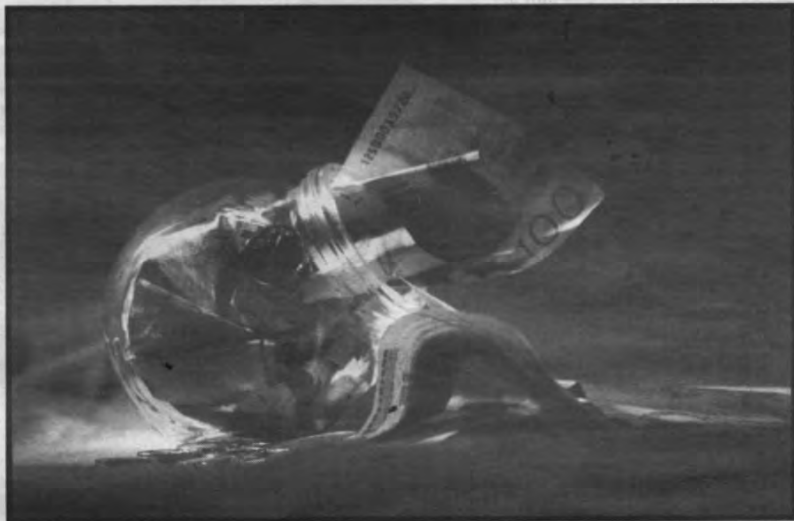
Maar dat alles is volgens Netwerk slechts mogelijk door de geldstromen transparant te maken. Nu begint het stilzwijgen zodra je je geld aan een bank toevertrouwt. Je weet niet aan wie het wordt uitgeleend. Misschien aan een bedrijf dat uitpakt met een prestigeproject waarvoor hektaren bos sneuvelen, terwijl je nota bene zelf in een buurtcomité zit dat ijvert voor het bewaren van het weinige groen dat er nog rest. Daarom wil Netwerk 'geld ontsluiten' en ijvert het voor een maximale openheid. Als je weet wat er met je spaarcenten gebeurt, kan je erop toezien dat de fundamentele waarden zoals solidariteit, emancipatie, ontwikkeling, verdraagzaamheid en vrede niet schaden.

Krekel

Netwerk sensibiliseert en mobiliseert niet alleen, maar staat ook in voor de ontwikkeling en het aanbod van alterna-

tieven. In haar vijftienjarig bestaan heeft Netwerk al meer dan vierhonderd projecten — waaronder Sociale Raad — gesteund met advies, goedkope leningen, giften en leenbemiddeling. Van groot belang hiervoor is dat de projecten die op steun rekenen, doelstellingen hebben die aansluiten bij die van Netwerk. Het grote doel blijft het doorvoeren van een maatschappelijke verandering. Andere criteria hebben een alternatieve

Marleen, dan staat hij op plus en Marleen op min. Marleen tuiniert bij Sofie: Marleen staat terug op nul, Sofie op min. En ga zo maar door. In een plaatselijk 'ruilkantoor' houdt men de uitwisseling tussen de leden van een zogenaamde Lets-kring bij en zorgt men ervoor dat de eindbalans in evenwicht blijft. En je gelooft het of niet, het aantal Lets-kringen in Vlaanderen neemt gestaag toe. De leden staan immers in voor dingen

(foto Maarten Timmermans)

"Hoe kan je iemand doen inzien dat zijn vette wedde afhangt van het niet-inzien ervan?"

nieuwe projecten financieren. Haar activiteiten moeten de filosofie van 'Anders Omgaan met Geld' uitdragen, dat wil zeggen niet meedraaien met de vermeende tredmolen van produktie en consumptie.

Netwerk heeft het niet zo begrepen op wat zij de hedendaagse geldkultus noemen. De pijlen worden gericht op de overtuiging dat geld steeds meer geld moet opbrengen. Spekulerie zorgt ervoor dat er helemaal niet gekeken wordt naar de maatschappelijke opbrengst van het ingepompte kapitaal, enkel naar het rendement. Dat er aan de an-

organisatiecultuur voor ogen. Alle werknemers en vrijwilligers moeten inspraak hebben in het beheer en beleid van een organisatie en de beloning van de arbeid en de inzet mag niet leiden tot persoonlijke en groepsverrijking. Zo gaat Netwerk ook de organisatiestructuren na.

Bovendien ontwikkelde de beweging verschillende bankaire producten en diensten. Een voorbeeld hiervan is het krekelsparen, waarvoor een beroep werd gedaan op de ASLK. Een krekelspaarrekening biedt je het gewone rendement plus de zekerheid dat je geld wordt uitbesteed aan mens- en milieuvriendelijke activiteiten. Dat wordt gecontroleerd door het onafhankelijke onderzoeksburo Ethibel. Van de ASLK ontvangt Netwerk voor elke krekelspaarder een vergoeding waarmee het zelf gekozen projecten kan ondersteunen. Daarbovenop staan veel krekelspaarders hun intresten vrijwillig af aan Netwerk. Inmiddels werd het ASLK-agentschap Netwerk opgericht, een concrete uitvalsbasis voor de ontwikkeling van nieuwe etische producten en denkpluist rond Anders Omgaan met Geld. Dat agentschap onderzoekt onder andere hoe het verzekeringsprodukt met een sociaal-etisch surplus kan aanbieden.

Ruilkantoor

Maar Netwerk gaat verder en steunt ook initiatieven die het huidige geldsysteem 'in se' in vraag stellen. De Lets-ruilkringen vormen er een mooi voorbeeld van. Lets staat voor Local Exchange and Trading System, waarbij mensen goederen en diensten uitwisselen zonder dat er echt geld bij te pas komt. Als Dirk inkopen doet voor

die ze graag doen en leren er bovendien heel wat nieuwe mensen kennen.

In elke provincie is er een regionale werkgroep van Netwerk actief die maandelijks bijeen komt; nationaal is er voor ieder takenpakket een werkgroep. De groei van Netwerk zorgde ervoor dat de inschakeling van beroepskrachten noodzakelijk werd. De inbreng van vrijwilligers loopt in de grotere geworden beweging niet van een leien dakje. Toch wil Netwerk in de eerste plaats een bank en geen vrijwilligersbeweging. De antroposofische wortels van Triodos vormen een ander knelpunt. Netwerk staat immers voor pluralisme. Anderzijds zou Netwerk haar financiële afhankelijkheid van de ASLK kunnen verkleinen door samen te werken met Triodos. Bovendien zou een samenwerking met Triodos het oprichten van een Bevek (een aandelenkorf) vergemakkelijken. Hierdoor zou Netwerk kunnen investeren in bedrijven waar het achter staat, een idee dat sterk leeft bij sommige Netwerkleden. Voor de echte etische belegger blijft het echter wachten op de beursgang van Veto.

**Aernout Beke
Hans Declercq**

Voor geïnteresseerden: Netwerk Vlaanderen vzw, Vooruitgangstraat 333 — bus 9, 1030 Brussel, 02/201 07 70.

"Zelfs dieren pleegden zelfmoord"

De filmreeks 'New Harvest' doet zijn eigen naam volgende week zondag en maandag dubbel eer aan. De film die dan in Belgische première gaat — 'Not a love song' — is niet alleen minder dan een jaar oud, het is bovendien de afstudeerfilm van Jan Ralske; een Amerikaan die na zijn opleiding in de Verenigde Staten, in Rostock verder studeerde en aan de Filmakademie van Berlijn dus ook zijn eerste langspeler maakte; een film die professioneler oogt dan de doornet afstudeerfilm.

De film is opgebouwd rond een driehoeksverhouding tussen twee mannen en een vrouw, en speelt zich af in het troosteloze — een steer die nog versterkt wordt door de zwart-wit beelden — dorpje Ketschdorf aan de Poolse grens. De film wordt volledig gedomeerd door een gevoel van hopeloosheid: het dorp is verlaten, er is geen werk en met de liefde is het ook maar schraal gesteld. Je kunt er zelfs geen zelfmoord plegen. De mannen leggen zich op de sporen, maar het dorp is zo afgelegen dat er geen trein langs komt.

Alleen de dieren vinden een uitweg, want het is hier zo ellendig, zegt Bruno, dat "zelfs de dieren begonnen zijn zelfmoord te plegen". Een zin die tipisch is voor de lakonieke ondertoon van heel de film, die absoluut vereist is om de teneur van het verhaal en dit sleer te temperen. Het koppel waar hij bij terechtgekomen is, Karl en Luise, besluit dan maar er iets van te maken en het desolate dorp om te toveren tot een kuuroord. Bruno wordt heen en weer geslingerd tussen hun machinatie.

Boven die relationele ontwikkelingen blijft het karma van het dorp zweven: niets werkt. De liefde niet. De techniek niet: een vlucht poging uit het dorp mislukt want de auto doet het niet meer. En zo gaat het maar verder, een bevredigende oplossing wordt niet bereikt.

Een typische tragikomedie dus: depressies aan de ene kant, zwarte humor aan de andere kant. "Wat overblijft is een nostalgische herinnering aan verlangen, niet het verlangen zelf", aldus een criticus. (bd)

Ons balorkest El Parador in de galazaal op het

12e Arenberg Galabal

zaterdag 14 februari 1998
in en om het Arenbergkasteel te Heverlee

Vlaamse onderwijsraad bespreekt verhoging VAO-inschrijvingsgeld

Vlor steunt voorstel eigen werkgroep wellicht niet

We hebben er lang op moeten wachten, maar donderdag 5 februari is het nog eens zover. Op die dag wordt Leuven het toneel van een algemene studentenbetoging op initiatief van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie Loko. Aanleiding voor het studentenprotest is een voorstel dat door vertegenwoordigers van drie Vlaamse uniëfs is opgesteld om het inschrijvingsgeld voor maximaal de helft van de voortgezette academische opleidingen (VAO's) te verhogen tot ten hoogste driehonderd duizend frank. Het voorstel werd vorige week verder besproken op de algemene raad van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor). Een definitieve uitslag van dat overleg werd nog niet bekend gemaakt, maar in de marge van de besprekingen kon Veto vermenen dat de Vlor wellicht het voorliggende voorstel tot amendement niet zal aanvaarden.

Vijftig Leuvense studenten drongen vorige week binnen in het rektorat en hielden daar de zaak bezet tot dinsdagochtend tien uur. De bezetting — een nauwkeurig voorbereide prikactie van Loko — leverde heel wat publieke aandacht op. De studenten kloegen het ondemokratische karakter aan van de besluitvorming — waar zij eens te meer buitenspel gezet werden — én van het voorstel zelf. De bedoeling van de indieners van het voorstel is om het huidige dekreet over het hoger onderwijs te amenderen. Volgens dat dekreet mag er voor elke universitaire opleiding ten hoogste achttienduizend frank gevraagd worden — een bedrag dat weliswaar voor indexering vatbaar is.

Bedrijfsbezoek

Eind 1994 besliste minister van Onderwijs Van den Bossche (SP) om de subsidiëring van de VAO's stop te zetten om zo de wildgroei van die 'postgraduat' te besnoeien. De uniëfs krijgen sindsdien wel nog jaarlijks een forfaitair bedrag voor de VAO-financiering. Bij die dekreetwijziging kregen de universiteiten daarenboven de mogelijkheid om zelf de hoogte van het inschrijvingsgeld voor voortgezette opleidingen te bepalen, kwestie van uit de kosten te komen. Hevig studentenprotest in alle universiteitsteden was toen het gevolg. De studenten trokken vervolgens met succes naar de rechtbank. Het arbitragehof oordeelde dat in de aanpassing niet voldoende gestipuleerd was onder welke omstandigheden een verhoging van het inschrijvingsgeld verantwoord was en dat een bovengrens voor het toegangsgeld ontbrak. Om die reden werd de wijziging in mei 1995 vernietigd, al zijn er op dit moment toch elf VAO's in Vlaanderen waarvoor een inschrijvingsgeld geïnd wordt dat hoger ligt dan de wettelijk toegelaten achttienduizend frank. Topper is 'Master of Law' dat aan de KU Leuven wordt ingericht en waarvoor de toegang liefst tweehonderdveertigduizend frank bedraagt.

Om niet langer op de rand van de wettelijkheid te moeten balanceren, besloten de universiteiten zelf een initiatief te nemen en een amendement op het huidige dekreet voor te bereiden. Het amendementsvoorstel komt formeel tegemoet aan het advies van het arbitragehof. In de nieuwe tekst worden drie redenen opgegeven waarom een universiteit mag overgaan tot een hoger inschrijvingsgeld voor voortgezette opleidingen. Ten eerste wor-

den de "bijzondere kosten van de opleiding" genoemd: gespecialiseerde biëbs, gespecialiseerd personeel of onderzoeksuitrusting. Vervolgens kan "het aanbod in de opleiding van bijzondere activiteiten en bijzondere faciliteiten" — bedrijfsbezoeken, seminars — de prijs opdrijven. Een derde reden kan zijn, "de bijdrage die in het binnenland of het buitenland van het doelpubliek gevraagd wordt voor andere of gelijkwaardige vormings- en opleidingsinitiatieven". Als aan één van die drie voorwaarden voldaan is, kan dat een voldoende

rikaans — publiek, dat vertrouwd is met zulke bedragen, zouden worden geveerd. Bovendien zouden studenten die in aanmerking komen voor een verminderd toegangsbedrag "geval per geval" beoordeeld worden, zoals ook nu al het geval is bij VAO's.

Blackout

Voor de studenten voldoet die uitleg niet. "De beloftes van de unief worden nergens in de tekst hard gemaakt. Als dit amendement goedgekeurd wordt, staat

tien duizend frank mag gevraagd worden.

Of het studentenvoorstel wet wordt, is uiteraard erg onzeker. Maar daar staat tegenover dat het voorstel van de Vlor-werkgroep waartegen de studenten zo fulminerend, ook nog lang niet in kunnen en kruiken is. Vorige week vergaderde de Vlor over het amendementsvoorstel van haar werkgroep. Na afloop van dat overleg gold een 'media-blackout', zodat het voorlopig gissen blijft naar het resultaat. Wel kon dit blad bij aanvang van de vergadering verscheidene kritische stemmen opvangen die

Vijftig studenten bezetten het rektorat

Afgelopen maandag hebben een vijftig studenten het rektorat een nacht lang bezet. De bezetting vormde het begin van het studentenprotest tegen het voorstel van drie universiteiten, dat het mogelijk maakt om het inschrijvingsgeld van de helft van de voortgezette academische opleidingen (VAO's) te verhogen tot maximum driehonderd duizend frank. Speerpunt in het protest wordt ongewijfeld de algemene studentenbetoging die donderdag 5 februari door Leuven zal paraderen.

"Het valt wel op dat de studenten vroeger minder braaf waren dan nu. De laatste jaren gebeurt er praktisch niets meer," vertelde de pedel tijdens een interview aan 'Veto' (zie achterpagina). Tegelijkertijd troffen een vijftig studenten — in hetzelfde gebouw waar het interview werd afgenomen — de laatste voorbereidingen om het rektorat te gaan bezetten. Om vijf uur stormden de bezetters dan — bekapt en gezakt — in loopspaan naar het rektorat met de bedoeling het gebouw in de Naamsestraat niet te verlaten voor tien uur de volgende ochtend.

Bij hun aankomst troffen ze naast een aantal verwonderde bezoekers van een receptie, twee bewakers van het rektorat aan. De twee probeerden de aanstormende studenten de toegang tot het rektorat te beletten. Een ongelijke strijd die ze al snel moesten staken. Toch slaagde één van hen erin een mee-gesleurde bak bier in beslag nemen, een bak die later braajles aan de bezetters werd teruggegeven. Nadat de lounge door de studenten was ingenomen, werden de deuren die toegang geven tot het rektorat vakkundig geblokkeerd. De studenten beloofden dat iedereen verder mocht werken en naar huis mocht gaan als ze dat wilden.

maar voegden er flintjes aan toe dat het rektorat bezet was tot de volgende morgen: iets waar het rektorat later gewillig mee instemde.

De eerste eis van de studenten — een gesprek met vertegenwoordigers van de academische overheid — werd al snel ingewilligd (zie pagina 9). Later werd een vergadering belegd, waar ondermeer beslist is dat er donderdag vijf februari een algemene studentenbetoging komt tegen het voorstel om de inschrijvingsgelden van bepaalde VAO's te verhogen. De tweede betrachting van de studenten was natuurlijk richtbaarheid te geven aan hun ongenoegen over het voorliggende voorstel. Dit lukte mede dankzij de media-aandacht die de actie kreeg, erg aardig. Om het uur steeg dan ook een gejuich op uit het universiteitsgebouw aan de Naamsestraat, telkens het radiojournaal zijn uitzending aanvatte met het nieuws over de bezetting. Voorts werd de tijd gedood met kaarten, trivial pursuit en koffiedrinken.

Met deze prikactie heeft de studentenbeweging getoond dat het haar menens is met de door haar geformuleerde eisen. Het is onaantvaardbaar dat men voor bepaalde VAO's fors verhoogde inschrijvingsgelden moet neertellen. Het leit dat men steeds vaker opleidingen kumuleert om nog een kans te maken op de arbeidsmarkt — een tendens die de Leuvense

's Nachts na tweeën, dan gaan we met z'n allen...

(foto Jeroen Lissens)

Overkoepelende Kringorganisatie betreurt — moet mogelijk zijn voor iedereen. Aanstane donderdag zetten we met zijn allen deze eis kracht bij (zie pagina 10).

Raf Refits

reden zijn voor een unief om het toegangsgeld voor VAO's te verhogen. De universiteiten hebben zichzelf wel een bovengrens opgelegd: er mag maximaal driehonderd duizend frank gevraagd worden en een verhoging is slechts toegestaan voor de helft van de postgraduat.

Logika

Volgens de academische overheid zal er op korte termijn weinig veranderen. Het amendement zou enkel dienen om een wettelijke lakune op te vullen. Bovendien ligt het naar eigen zeggen helemaal niet in haar beoeloping om voor de helft van de VAO's plots een hoger inschrijvingsgeld te gaan vragen. Enkel die opleidingen die appliceren aan een internationaal — lees: Ame-

geen enkele wettelijke bepaling een feitelijke verhoging van het inschrijvingsgeld van de helft van de VAO's nog in de weg", aldus enkelen van hen die vorige week maandag mee het rektorat een nacht bezet hielden. De studenten betreuen ook dat de Vlaamse universiteiten tegemoet komen aan wat zij "een Amerikaanse logika" noemen: "Het is toch niet omdat ze in de Verenigde Staten een verband leggen tussen de kwaliteit van een opleiding en de prijs die je er voor betaalt, dat wij moeten toestaan dat in Vlaanderen ook goocheld wordt met cijfers tot driehonderd duizend frank." De studenten, overkoepeld in de Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS), willen dan ook een eigen amendement indienen op het bestaande dekreet. Daarin stellen ze dat voor elke universitaire opleiding ten hoogste acht-

zich niet achter het amendement konden scharen. "Wij gaan het voorliggende ontwerp wellicht niet steunen met de Vlor", liet één van de gesprekspartners optekenen.

De studenten gaan alleszins door met hun protestacties. Na de succesvolle bezetting van vorige week volgt deze week in Leuven een betoging. De organisatoren van Loko willen er een ludieke parade van maken. Het is de bedoeling dat elke kring zich op een originele manier presenteert in de betogingstoet. Dat de kern van de actie voorlopig in Leuven ligt, is allicht geen toeval. De andere grote Vlaamse universiteitsteden zijn immers nog een week in de ban van semestereksamen...

Bart Eeckhout

Rektoraatsbezetting beproefde katalisator studentenakties

Kwaliteit? Democratisering? Brengt niet op, meneer.

Origineel weekend konden de ingewijden van de Leuvense Overkoepelende Studentenorganisatie (Loko) soms moeilijk hun opwindende verbergen achter hun gladgestreken geelaatstrekken. Nochtans was geheimhouding een absolute voorwaarde wilde hun plan slagen. Dat plan was de bezetting van het rektorat (zie elders op deze pagina), waarmee ze wilden hekelan dat je mogelijk voor de helft van de voortgezette academische opleidingen binnenkort tot maximum 300 000 frank inschrijvingsgeld moet ophoesten. De geschiedenis leert ons dat de bezetting van het rektorat een beproefd studentenmiddel is om de knuppel in het hoenderhok te gooien.

Al wat gebouwen is en met onderwijs te maken heeft, is ooit al bezet: het kabinet van voormalig onderwijsminister Daniël Coens, de gebouwen van de Vlor (Vlaamse Onderwijsraad), de gebouwen van de Vliir (Vlaamse Interuniversitaire Raad), partijgebouwen, ook de Centrale Bibliotheek en vorig jaar nog het regeringskommissariaat in de De Bériotstraat. Het meest symbolische van alle is evenwel het rektorat. Dat een rektoraatsbezetting al vaker een katalisator voor verdere akties geweest is, bewijst de laatste grote betogingsgolf: die tegen het beruchte 'Sint-Annapan' uit 1986.

Voeren

Leuven, donderdag zeventwintig november 1986. De wilde jaren van de konstatie liggen in te kleine archieven. Mei '68 is gerekupereerd als een mite. De studentengeneratie van tachtig wordt als *lauw* bestempeld. De yuppies regeren het land. De regering Martens-Verhofstadt (CVP/PVV) heeft haar 'Sint-Annapan' voorgesteld. Een heilige naam voor een desakraliserend dekreet, zo blijkt: in alle sektoren van de samenleving wordt gesnoeid, de regerings-toelagen voor de sociale sektor aan de KU Leuven wordt simpelweg gehalveerd. Het eerste gebod van de Leuvense studenten — de democratisering van het onderwijs zult gij eren — wordt rauw onteerd. Heilig-schennis. Die donderdag, op het Pauskollege, geeft een alternatief zangfeest voor de democrativering stem aan de verontwaardiging. Plots, de geest is uit de fles, gaan de studenten spontaan het rektorat bezetten. Ze willen dat naar hen geluisterd wordt. Dillemans weigert. Hun aktie wordt massaal overgenomen door de studenten: een driedaagse staking, een betoging van drieduizend studenten, s' avonds nog eens achthonderd. Relletjes alom. Nog een paar dagen later volgt een betoging van vijftien-duizend studenten in Brussel. De regering

en de academische overheid geven geen krimp.

Waarom dit lange verhaal? Het rektorat is dan wel bezet in 1968, om de rektoren een solidariteitsmotie te laten ondertekenen met de Mexicaanse studenten, maar meestal doen ze dat om een andere reden: de studenten komen in aktie als er beweging is op het spanningsveld tussen de gelijkheid van de studenten enerzijds en de besparingen in de sociale sektor anderzijds. Idealiter zouden hogere studies gefinancierd moeten worden door de overheid, zodat minder rijke studenten niet geremd worden bij hun studiekeuze. De overheid heeft niet genoeg geld en zegt dat de uniëfs dan maar moeten betalen, die op hun beurt de rekening presenteren aan ... de student. Het 'logische' middel daartoe is de verhoging van het inschrijvingsgeld. De eerste besparingen kwamen eraan in 1972, de regering wilde ondermeer minder geld voor de sociale sektor en een verhoging van het inschrijvingsgeld tot vijftienduizend frank. De studenten reageerden met een bezetting van het rektorat, uitlopend in een reeks kleinere akties en een nationale betoging in Brussel. Enkele dagen later viel de regering. Over de kwestie Voeren.

Midden jaren zeventig werd het duidelijk dat de democrativering langzaam vertraagde. De studenten poogden hun sociale verworvenheden te konsolideren, de jaren dobberden verder. Tot in mei 1978 de nieuwe besparingsplannen van de regering Tindemans (CVP) bekend raakten: blokkering subsidies sociale sektor, vermindering studiebeurzen en een verdubbeling van het inschrijvingsgeld tot tienduizend frank om de besparingen op te vangen. De studentenbeweging veert weer op, vraagt de studenten te wachten met de inschrijvingen. De ene betoging volgt op de andere, de ene bezetting op de andere. Het jaar 1978 gaat de geschiedenis in als dat van 'neen aan de 10 000'. De volgende jaren komt het nooit meer echt goed: de besparingen houden aan, omgekeerd evenredig met het aantal studenten uit lagere sociale klassen. Als de woordvoerder van de studenten, in 1980, bij het begin van het akademiejaar die toestand hekelt, beginnen de profen met hun voeten te trappelen om hem het spreken te beletten. Een koude oorlog die ondertussen uitmondde in het gesiteerde Sint-Annapan en de protesten daartegen.

Voortgezet

Voorlopig laatste bedrijf: de voortgezette academische opleidingen (VAO's). De regering heeft nog steeds nog geld voor de sociale sektor. Minister van Onderwijs Luc Van den Bossche (SP) besluit bij de financiering van de universiteiten geen rekening meer te houden met de VAO's: de universiteiten moeten de VAO's zelf betalen, en

'mogen' zelf het inschrijvingsgeld vastleggen, tot meer dan veertigduizend frank per opleiding. Het resultaat was de voorlopig laatste grote Leuvense studentenbetoging, drie jaar geleden ondertussen. Het Arbitragehof vernietigde op vraag van de studenten de dekretswijziging op basis van twee mankementen. Op dit moment wordt een nieuw dekreet voorbereid, waarin aan de kritiek van het Arbitragehof werd tegemoetgekomen. Als het dekreet wordt goedgekeurd, kan één VAO tot driehonderdduizend frank gaan kosten. In een tijd waar steeds meer belang gehecht wordt aan een tweede diploma of aan een specialisatie, dreigt de kloof tussen de begoeden en minder-begoeden weer sterk te verdiepen: het belang dat aan de VAO's gehecht wordt, vermindert de waarde van het eerste diploma. De studiedrempel wordt als het ware verlgd. De overheid trekt zich meer en

meer terug en stuurt er op aan dat de universiteiten zich ontwikkelen tot zelfbedruipende instanties, onderwijsondernemingen met een rektor-manager en student-klianten. Het hele beleid van de afgelopen jaren kan in dit licht gezien worden. Nieuwe inkomsten worden aangeboord door het promoten van KU Leuven spin-off bedrijven, en nu door het verhogen van inschrijvingsgelden voor de VAO's. Ondertussen moet geprobeerd worden zoveel mogelijk studenten — inschrijvingen — binnen te rijden, en wordt het universitaire systeem met dat doel in het achterhoofd aangepast. Kwaliteit van het onderwijs? Democratisering? Brengt niet op, meneer.

De studenten reageerden onmiddellijk middels een bezetting van het rektorat. Een betoging volgt deze week donderdag. Wordt vervolgd?

Benny Debruyne

VETO FUIF

WOENSDAG 4 FEBRUARI @ RUMBA & CO

DJ SHADOW < BECK < AIR < SUPER DISCOUNT < MICHAEL JACKSON < METALHEADZ < U2 < MADONNA < GALA < NINJA TUNE < TOOL < S'EXPRESS < WU-TANG CLAN < DJ FOOD < SMASHING PUMPKINS < LUKE SLATER < ED RUSH < DAFT PUNK

Neem 6 maanden dienst in den VUWILLIGEN ARBEIDSDIENST VOOR VLAANDEREN

50 - 60 BEF

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: VETO - 'S MEERSSTRAAT 5 - LEUVEN

Bezitters interpellieren vertegenwoordigers rectoraat

“Wat jullie zeggen is: unief trek uw plan, maar richt geen internationale programma's in”

De studentenbezetting van het rectoraat vorige week maandag had een dubbel doel. Ten eerste wou de studentenbeweging ruchtbaarheid geven aan haar verzet tegen het voorliggende voorstel dat moet toelaten om voor maximaal de helft van de voortgezette academische opleidingen (VAO's) een hoger inschrijvingsgeld te vragen. Tevens wilden de studenten een open gesprek afdwingen met de academische overheid om haar standpunten bekend te maken. Dat gesprek kwam er in de overvolle lounge van het rectoraat. Frans Van Nieuwenhove, directeur van het rectoraat en mede-indiener van het voorstel, stond de bezetters te woord, bijgestaan door professor Dirk Van Gerven, koördinator studentenbeleid. Veto legde zijn oor en diktafoon te luister.

Veto: Hoe is het huidige voorstel van de Vlor tot stand gekomen?

Frans Van Nieuwenhove: «Met de dekrete wijziging van 1995 heeft men twee dingen gedaan. Ten eerste heeft men de financiering stopgezet van de universiteiten, voor wat betreft de voortgezette opleidingen. Ter compensatie heeft men aan de universiteiten de macht gegeven om zelf hogere inschrijvingsgelden te vragen voor de VAO's, althans voor niet meer dan de helft daarvan. Daartegen is dan heel wat verzet gekomen door twee partijen. Aan de ene kant had je de KU Brussel, die meende dat zij door de financiële regeling onterecht behandeld was, aan de andere kant de studenten, die voor het Arbitragehof hebben bekomen dat de dekrete wijziging werd vernietigd. Het gevolg daarvan was een soort vakuum, dat vooralsnog niet is ingevuld door de minister van Onderwijs.»

«De minister heeft wel aangekondigd dat hij de financiering van het hoger onderwijs opnieuw zou aanpassen, zodat in ieder geval die onterechte behandeling van die ene universiteit zou rechtgetrokken worden. De Vlaamse Interuniversitaire Raad (Vlir) heeft dan vorig jaar een advies ingediend om de andere bepaling — die over de VAO's — eveneens te regelen, zoals door het Arbitragehof was geoordeeld. Het hof sprak zich immers niet uit tegen de verhoging van inschrijvingsgelden als dusdanig, maar had enkel bezwaren tegen het feit dat er onvoldoende voorwaarden waren gesteld in het dekreet, waaronder een eventuele verhoging gerechtvaardigd was. Dus heeft de Vlir voorgesteld om maximaal voor de helft van de VAO's een hoger inschrijvingsgeld te vragen en om die verhoging telkens te motiveren met een aantal redenen. Die redenen zijn divers, maar eigenlijk komt het telkens op hetzelfde neer. Een verhoging is verantwoord als je met een programma internationaal gaat, of als er

speciale kosten — bibliotheekuitbreiding, gespecialiseerd personeel — aan verbonden zijn. Een werkgroep van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) heeft dan een voorstel van amendement en een rechtzetting van de huidige bepaling in die zin besproken, en wil die nu indienen. Dat is de huidige stand van zaken.»

Plant

Veto: In het voorstel werden drie criteria voor verhoging voorgesteld: speciale faciliteiten, speciale kosten, de prijs die aan het doelpubliek in het buitenland wordt gevraagd. Als aan één van die voorwaarden voldaan is, volstaat dat om tot een verhoging van het inschrijvingsgeld over te gaan. Als de unief voor een VAO een bedrijfsbezoek plant is dat dus een voldoende reden om het inschrijvingsgeld te verhogen.

Van Nieuwenhove: «Als de universiteit meent die verhoging daarmee te kunnen motiveren, dan zou dat theoretisch volstaan, ja. Maar ik wil erop wijzen dat binnen de KU Leuven de afspraak is gemaakt maar voor een beperkt aantal opleidingen het inschrijvingsgeld te verhogen.»

Veto: Maar het voorstel opent niet de deur om het inschrijvingsgeld voor meerdere VAO's te verhogen.

Van Nieuwenhove: «Het nieuwe voorstel geeft daar inderdaad een aantal mogelijkheden toe. Maar het is duidelijk dat de universiteit niet zomaar lukraak het inschrijvingsgeld gaat verhogen. Wij gaan dat niet doen bij programma's die in hoofdzaak gericht zijn op buitenlandse studenten uit de derde wereld. Bovendien voorzien wij voor ieder van deze richtingen de mogelijkheid van een vermindering van het inschrijvingsgeld voor de studenten die daarvoor in aanmerking komen.»

Veto: Gaat het dan enkel om prestigeprojekten, waar een duur prijskaartje aan zal hangen?

Van Nieuwenhove: «Ik zou dat geen 'prestigeprojekten' willen noemen. Ik geef het voorbeeld van Eastern Mediterranean Archaeology, een vakgebied waarin de KU Leuven nu eenmaal een aantal grote specialisten in huis heeft. Wanneer deze instelling een dergelijk aanbod kan doen, is het evident dat dat moet zijn aan de condities die overeenstemmen met de waarde van een soortgelijke opleiding op de internationale markt.»

Aanslag

Veto: Als het enkel om dergelijke opleidingen gaat, waarom wordt er dan in het voorstel gesproken over de helft van de opleidingen?

Van Nieuwenhove: «Ik veronderstel dat dat vooral met het oog op de verdere toekomst zo geregeld is. Je weet immers nooit op voorhand waar het hoger onderwijs naartoe zal evolueren. Op korte termijn verwacht ik evenwel weinig veranderingen. Op dit moment zijn er aan de KU Leuven zes VAO's waarvoor een hoger inschrijvingsgeld wordt gevraagd.»

Veto: In Gent is er geen enkele.

Van Nieuwenhove: «(afgemeten) Dat is de verantwoordelijkheid van Gent.»

Veto: U zegt dat er in de praktijk voorlopig weinig zal veranderen, maar het voorstel geeft daar wel de mogelijkheid toe. Begrijpt u de vrees van de studenten?

Van Nieuwenhove: «Ik wil toch nogmaals benadrukken dat dat voorstel hoegenaamd geen aanslag op de democratisering van het hoger onderwijs inhoudt. Des te meer omdat het enkel gaat om opleidingen met een duidelijke internationale oriëntering, en dat indien nodig sociale correcties kunnen worden aangebracht. Je moet je ook niet blindstaren op die 'helft'. Niemand in de werkgroep zou er problemen mee hebben mocht dat aantal verminderd

niet in het gevaar. Waarom zouden we ons niet mogen richten naar beide doelgroepen? De universiteit heeft een internationale missie, die moet weerspiegeld worden in haar onderwijsaanbod. In het voorliggende voorstel wordt inderdaad een deel van de extra kosten die gepaard gaan met de inrichting van dergelijke opleiding, gerecupereerd door hogere inschrijvingsgelden. Maar mijns inziens gebeurt dat met een minimale sociale schade.»

Veto: Wat bedoelt u met 'minimale sociale schade'?

Van Nieuwenhove: «Het is niet de bedoeling dat iedereen zomaar een VAO gaat volgen. Je moet bewezen hebben dat je een bepaald niveau aan. Mocht evenwel een student om een sekundaire — bijvoorbeeld

(foto Jeroen Libens)

worden. Alleen moet je uitkijken voor de kleinere instellingen. De KU Brussel heeft slechts drie VAO's. Als je het maximumaantal voor verhoging legt op vijftienvintig procent, mag zij dus geen enkele verhoging toepassen.»

Veto: Waarom werd het maximumbedrag vastgesteld op driehonderdduizend frank? U wist toch dat een dergelijk gigantisch bedrag onaanvaardbaar zou zijn voor de studenten.

Van Nieuwenhove: «Naar onze maatstaven is een dergelijk bedrag inderdaad erg hoog. Daarom hebben wij in de meeste gevallen waarin tot nog toe een hoger inschrijvingsgeld wordt gevraagd een onderscheid gemaakt tussen studenten van binnen de Europese Unie, die minder betalen, en studenten van buiten de Unie, die meer betalen. Want als je een programma aanbiedt dat zich richt op de Amerikaanse studenten, dan is driehonderdduizend frank nog niet eens zo uitzonderlijk hoog. Het typevoorbeeld is 'Master of Law', waarvoor het inschrijvingsgeld nu al 240.000 frank bedraagt. Maar dat programma is specifiek gericht op Amerikaanse studenten die willen vertrouwd geraken met het Europese recht. Voor studenten van hier is dat helemaal geen interessante opleiding, omdat de meeste zaken al tijdens hun rechtencurriculum aan bod zijn gekomen.»

Veto: Wordt de verleiding dan niet erg groot om vooral dergelijke dure VAO's in te richten en de opleidingen gericht op de studenten van hier te verwaarlozen?

Van Nieuwenhove: «Die keuze stelt zich niet. Leuven heeft voor een aantal vakgebieden specialisten op wereldniveau. Er bestaat internationaal een vraag — niet zo'n heel grote, maar wel een erg gespecialiseerde — naar die opleidingen. Die opleidingen brengen onze basisonderwijsopdracht ook

financiële — reden zich gehinderd zien om een bepaalde VAO te volgen, dan zullen wij daar een mouw aan passen.»

Veto: U wil dat dan geval per geval gaan bekijken. Maar is het niet logischer om, ook in de VAO's met beurscategorieën te werken?

Dirk Van Gerven: «Dat is erg moeilijk omdat de situatie van VAO-studenten zo verschillend is, net omdat daar ook een grote groep buitenlandse studenten in zit. Je kunt toch moeilijk een student uit de Verenigde Staten in een zelfde beursstelsel inpassen als een Vlaamse student. Het is al moeilijk genoeg om voor Vlaanderen een sluitend beursstelsel op te stellen. Nu worden aanvragen voor vermindering van inschrijvingsgeld geval per geval bestudeerd en dat gebeurt erg ernstig. Het kan misschien een interessante oefening zijn om een aantal regels op te stellen die een vermindering rechtvaardigen. Dat zou het systeem transparanter maken, en dat is geen slechte zaak.»

Veto: De studenten hebben zelf nu ook een voorstel tot amendement ingediend. Daarin staat dat elke opleiding maximum achttienduizend frank mag kosten. Wat vindt u daarvan?

Van Nieuwenhove: «Wat jullie zeggen is: universiteiten trek jullie plan, maar richt geen internationale programma's in. De keuze is simpel: ofwel organiseer je geen VAO's, ofwel doe je dat wel en dan moet je ze financieren. Dat kun je op twee manieren: ofwel haal je het geld elders, en dat lijkt me helemaal niet democratisch, ofwel probeer je het te recupereren door voor enkele specifieke opleidingen een hoger inschrijvingsgeld te vragen dat in overeenstemming is met de verwachtingen van de internationale doelgroep.»

Axel Aerden

Manchester Carry Chain in de feestzaal op het

12e Arenberg Galabal

zaterdag 11 februari 1998
in en om het Arenbergkasteel te Heverlee

Omdat een VAO geen 300.000,- mag kosten.

VAO

Vertegenwoordigers van de KUL, de RUG en de VUB, hebben een voorstel gelanceerd dat erin voorziet dat elke universiteit voor de helft van haar **Voortgezette Academische Opleidingen** (VAO's) zelf het inschrijvingsgeld mag bepalen. Het door hen zelf voorgestelde maximumbedrag is 292.206 frank. Voorwaarde is dat er voor de VAO, waarvoor de universiteit een hoger inschrijvingsgeld wil vragen, rekening wordt gehouden met één van de volgende elementen:

1. "bijzondere kosten van de opleiding zoals het aantrekken van hoog gespecialiseerd personeel, het uitrusten van een gespecialiseerde bibliotheek, onderzoeksmultrusting, promotiekosten, en dergelijke;"
2. "het aanbieden van bijzondere activiteiten en faciliteiten zoals bedrijfsbezoeken, residentieel seminars en dergelijke;"
3. "de bijdrage die in het binnen- of buitenland van het doelpubliek gevraagd wordt voor andere of gelijkaardige opleidingsinitiatieven;"

Een universiteit moet maar aan één criterium voldoen om haar inschrijvingsgelden te kunnen verhogen. De KUL heeft sowieso per faculteit gespecialiseerde bibliotheken zodat elke VAO eigenlijk in aanmerking komt. Verder organiseren reeds veel opleidingen bedrijfsbezoeken. Dit zou in de toekomst voldoende zijn om hogere inschrijvingsgelden te vragen. We weten ook dat de inschrijvingsgelden in de VS astronomisch hoog liggen maar moet dit aanleiding zijn om ze hier naar hetzelfde niveau te verhogen.

De Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), die over onderwijszaken aan de Vlaamse regering advies moet geven, heeft het hierboven geformuleerde voorstel niet willen overnemen in hun advies. Toch zal dit voorstel op de agenda van het Vlaams Parlement terechtkomen. De kans blijft dus reëel dat een nieuwe VAO-regeling in een wettekst wordt gegoten.

Momenteel zijn er in Vlaanderen 186 universitaire VAO's. Hiervan hebben er voorlopig 11 een inschrijvingsgeld dat hoger dan 18.000 frank ligt. (Van deze 186 worden er 102 aan de KU Leuven aangeboden) Indien het voorstel van de universiteiten wordt aanvaard, zet dit de deur open om er nog een tachtigtal te verhogen. (De verschillende VAO's aan de verschillende faculteiten zijn terug te vinden in Veto nummer 18)

De eerste en tweede cyclus (basisopleiding) blijven voor ons prioritair en moeten dus van uitstekende kwaliteit zijn. Gezien echter de, door ons betreunde, (internationale) tendens om meerdere diploma's te behalen, mogen de inschrijvingsgelden voor voortgezette opleidingen niet hoger zijn dan deze voor een basisdiploma, dus dan deze voor de eerste en tweede cyclus opleidingen.

Dit voorstel kan resulteren in een drempelverhoging voor de minder kapitaalkrachtige student. Wij eisen dat Vlaams Parlement rekening houdt met ons standpunt. Het standpunt van LOKO (Leuvense Overkoepelende Kring-Organisatie) is kort en bondig: alle VAO's moeten een inschrijvingsgeld hebben dat op hetzelfde niveau ligt als dat van een gewone universitaire opleiding, dus 18.000 frank.

Dit alles wijzigd onze algemene visie echter niet. Het basisdiploma dient nog steeds voldoende te zijn. Dit weerhoudt ons echter niet om ons te verzetten tegen maatregelen die de democratisering van het onderwijs in het gedrang kunnen brengen. De VAO's zijn een maatschappelijke realiteit en iedereen die zo'n opleiding wil volgen, moet ze dan ook, ongeacht zijn maatschappelijke achtergronden, kunnen volgen.

O-PARADE

-betoging-

Donderdag 5 februari

18 uur

Ladeuzeplein

Na de succesvolle bezetting van het rectoraat organiseren de Leuvense faculteitskringen, verenigd in LOKO (Leuvense Overkoepelende Kring-Organisatie), een PARADE. Bedoeling is dat de verschillende kringen met een variatie aan rollend materiaal aan deze betoging deelnemen. Op die manier willen we duidelijk maken hoe absurd 300.000 frank inschrijvingsgeld voor een VAO wel is.

L O K O

Leuvense Overkoepelende Kring-Organisatie

Je vermoordt niet ongestraft een koelie

Ind oktober organiseerde Artforum VZW in Leuven het vierde 'Fabuleus Jongerenteaterfestival'. Toen werden op het festival zeven producties uit zes landen getoond. Eén ervan was een productie van Fabuleus zelf waarbij tien jongeren zich op een tekst van Bertold Brecht wierpen. 'De uitzondering en de regel' werd hun prooi en ging in première op het teaterfestival. Hetzelfde stuk wordt op twee en drie februari hernomen. Regisseur Vital Schraenen vertelt over Brecht en jongerenteater.

Bertold Brecht, die in de eerste helft van deze eeuw leefde, schreef in 1930 'De uitzondering en de regel'. Op dat moment voelde Brecht zich aangetrokken tot de kommunistische ideeën van Karl Marx en liet hij dit ook blijken in zijn toneelstukken. In die periode schrijft hij een aantal didactische leerstukken waarvan 'De uitzondering en de regel' er één is. Eigen aan die leerstukken is ten eerste dat ze veel korter zijn dan zijn andere stukken, maar vooral dat ze eigenlijk helemaal niet bestemd zijn om voor een publiek gespeeld te worden. Brecht wilde dat de stukken door een specifieke groep acteurs werd gebracht: arbeiders, kansarmen en jongeren. Hierdoor trachtte Brecht de onderste laag van de bevolking bewust te maken van hun positie binnen de maatschappij, veeleer dan een publiek aan te spreken.

Tijdloos

Voor regisseur Vital Schraenen is 'De uitzondering en de regel' meer dan politiek

teater en raakt Brecht op de eerste plaats algemeen menselijke thema's aan: "Er wordt vaak gezegd dat Brecht politiek te zwart-wit dacht en dat zijn stukken daardoor gedateerd zijn. Ik vind zijn werk niet tijdloos omdat hij er op een subtiele manier in slaagt de menselijke complexiteit en paradoxen bloot te leggen. Inhoudelijk bestaat het stuk uit twee delen. Eerst toont Brecht het verhaal van de koopman en zijn ondergeschikte koelie en legt dat vervolgens voor aan het publiek in de vorm van een proces. De koopman en zijn drager maken samen een tocht door de woestijn

en fles aanreikt. De zaak wordt in het tweede deel voor een rechter gebracht. Het publiek — de direkte getuige en de jury — krijgt verschillende standpunten voorgeschoteld om een eigen oordeel te kunnen vormen."

Spil

Schraenen vervolgt: "Wat Brecht doet, is een psychologisch onderzoek: hij plaatst twee karakters in een kontekst, elkaars gezelschap en de woestijn, en bekijkt dan hoe die twee daarop reageren en zich ont-

tocht tot een goed einde te brengen, vervagen standverschillen. Op het einde kun je niet rechtuit zeggen dat de koopman een inslechte moordenaar is. Zijn karakter blijkt complexer omdat er een persoonlijk en maatschappelijk verhaal aan vasthangt. Daarom volgt er op de tocht ook een proces waarbij de dubieuze rechter even dubieuze beslissing neemt: de koopman wordt vrijgesproken, maar het publiek trekt wel haar eigen konklusies. Voor mij is 'De uitzondering en de regel' geen les in het marxisme, maar een les van hoe een mens zich gedraagt in een gegeven situatie."

AS

Het spelverhaal van de reis dat de twee jonge acteurs Rebeca Lenaerts en Maaïke Lauwaert op een opmerkelijke manier

waarbij de drager de gids is. Uiteindelijk schiet de koopman zijn reisgezel neer omdat hij denkt dat de laatste hem wil vermoorden, terwijl de drager hem enkel

wikkelen. Wat je dan krijgt, is een genuanceerder beeld op de verhouding tussen een baas en zijn ondergeschikte. Omdat ze weten dat ze elkaar nodig hebben om de

neerzetten, wordt onderbroken door liederen en muziek.

De tien acteurs hebben de muziek zelf gemaakt en voeren ze ook live uit. Vital Schraenen verwacht van zijn jonge acteurs dat het totaalkunstenars zijn die een tekst kunnen brengen, maar zich ook moeten leren bewegen en voeling krijgen met het ritme van de muziek en de tekst. De keuze om de jongeren een stuk van Brecht te laten spelen is geen evidentie, maar moet volgens de regisseur wel kunnen: "Toen Fabuleus me vroeg om een productie te regisseren, was mijn voorwaarde dat ik dat niet wilde doen in de gebruikelijke stijl van het hedendaags jongerenteater. Bij Victoria en het Gents jeugdtheater bijvoorbeeld, is er een trend om in te spelen op de jeugdigheid van de acteurs en ze daardoor niet als volwassenen te beschouwen. Ze stellen het voor alsof jongeren in hun beperkt leefwereldje enkel bezig zijn met seksuele prikkelingen van andere jongens en meisjes. Meisjes van zestien spelen op scène meisjes van veertien jaar in korte rokjes. Jonge acteurs worden te vaak gebruikt om het imago dat volwassenen van die jongeren hebben, te bevestigen. Ik ben er van overtuigd dat jongeren even goed een tekst van Brecht ten tonele kunnen brengen."

Sofie Overstijns

'De uitzondering en de regel' kun je zien in de Stadsschouwburg Leuven op maandag 2 februari om 14.00u en 20.00u en op dinsdag 3 februari om 10.30u en 14.00u. Tickets kosten 200 of 250 frank.

Tussentijdse verkiezingen in Letteren

Letteren kiest zich groen

Als één van de nevenactiviteiten bij de jaarlijkse feestweek van fak letteren werden vorige week aan de fakulteit Letteren tussentijdse verkiezingen gehouden. Studenten en leden van het academisch personeel konden zo hun politieke voorkeur kenbaar maken. Van deze mogelijkheid maakten 430 studenten en 68 professoren en assistenten gebruik. Vooral de moderne historici kwamen in relatief groten getale opdagen.

Naast een politieke interesse die enigszins verbonden is met de studierichting hadden de historici ook een precedent. Vorig jaar startte deze kring met de organisatie van 'verkiezingen'. Grote winnaars waren toen Agalev (28% in kamer en senaat en 27% in Vlaams parlement) en Volksunie (19% in senaat, 20% in de kamer en 27% in het Vlaams Parlement). Het vermoeden dat Historia een kring met een VU-aanhang was, werd toen bevestigd.

De verkiezingen van vorige week werden echter voor de gehele fakulteit gehouden. Het 'historisch' draagvlak van de Volksunie viel dus weg. Bovendien is de stemmentrekker van deze partij, Bert Anckaers, momenteel druk in de weer met ID21. Dit vernieuwingsproject valt bij een aantal VU'ers niet in de smaak, maar andere mensen (waaronder een aantal Agalev'ers) worden er juist door aangetrokken. Alhoewel het niet de bedoeling is van deze beweging om zich onmiddellijk te vertalen in een politieke partij, waren we toch nieuwsgierig of er reeds enige invloed te merken viel bij het stemgedrag.

De hoge score van Agalev werd vorig jaar door Said El Khadraoui, SP-gemeente-

raadslid te Leuven, afgedaan als een uitweg van jongeren om niet op de traditionele partijen te moeten stemmen (Veto, jrg. 23, nr.7). Deze uitweg was er ditmaal door de nieuwe partijen en bewegingen duidelijk wel. De vraag was dan ook of de twee vernoemde partijen hun stunt konden overdoen en of de verscheidene 'vernieuwingspartijen' er in zouden slagen om een aantal kiezers te overtuigen.

De stembiljetten voor studenten en academisch personeel werden gescheiden. Dit leverde verschillende, maar niet steeds even verrassende resultaten op. De uitslagen voor de studenten bevestigden de score van vorig jaar: Agalev en Volksunie winnen de verkiezingen en kunnen samen een koalitie vormen. Dit zowel voor het Vlaams parlement, kamer als senaat. De groenen stijgen zelfs nog iets en halen ongeveer 31%. De Volksunie wint ook lichtjes in de senaat, maar verliest in het Vlaams parlement (van 27 naar 25%). De traditionele 'grote drie' CVP, VLD en SP doen het bijzonder slecht. De SP komt zelf voor geen van de drie verkiezingen boven de tien procent uit. Vlaams blok komt zo goed als niet voor in de uitslag, net als de nieuwe politieke partijen (Vivant en PNP). Studenten zien de partij van Paul Marchal duidelijk niet zitten. Voor Vivant lag volgens historia preses An Convents, het beperkt aantal stemmen vooral aan hun onbekendheid.

Stemplicht

Bij het academisch personeel was de uitslag ietwat anders. Ook hier haalden Agalev en Volksunie sifers die hun politieke leiders menig natte droom zou bezorgen. Ze kunnen echter niet geen meerder-

heid vormen door de sterke aanwezigheid van de CVP. De invloed van de KU Leuven is bij onze proffen en assistenten nog duidelijk merkbaar. Ook hier hadden de nieuwe politieke partijen zo goed als geen stemmen.

Mand

Een belangrijke bemerking bij deze uitslagen is natuurlijk het vrijblijvende karakter van de verkiezingen. Doordat er geen stemplicht was, werd er vooral positief gestemd. De klassieke grotere partijen vallen hierbij door de mand. Zij die hierop een nieuw en verfrissend antwoord willen bieden worden door de studenten letteren niet als dusdanig ervaren. Na een jaar vol politieke vernieuwing, het ontstaan van ID21, PNP en Vivant, en het verder evolueren van Triangel blijken voor de studenten Letteren de klassieke partijen steeds minder een verantwoorde keuze. Het zijn echter niet de nieuwe politieke bewegingen, maar de verder ontwikkelde éénpuntpartijen Agalev en Volksunie die stemmen winnen.

Claude Seyns

Het Arenbergensemble in de cocktailbar op het

12e Arenberg Galabal

zaterdag 14 februari 1998
in en om het Arenbergkasteel te Heverlee

“Men moet geen muziek spelen om er geld mee te verdienen”

Tom Helsen, in een vorig leven vice-winnaar van Humo's Rock Rally (RR) liet in zijn thuishaven — de man woont immers ook in Leuven — in de kaarten van zijn debuut-cd kijken. Dat er sprake was van de nieuwe Helsen werd ook op andere vlakken duidelijk. Voor eerst wordt de man nu op het podium bijgestaan door een bassist en een drummer — waar hij in het begin alleen met zijn gitaar het mooie weer maakte, op bijvoorbeeld zijn eerste single uit eind '96 'Like her vacation' — maar bovendien lijkt hij bovendien goed te weten waar hij met zijn muziek naar toe wil. Nederland is bij deze al gewaarschuwd, aangezien binnen twee weken zijn nieuwe cd ook daar op de markt zal worden gebracht. Alle twijfels die er in het begin waren zijn verdwenen en dat was voor Veto te merken maar bovenal te beluisteren.

Tom Helsen wist niet waar hij stond toen hij uit het niets op het Rock Rally podium verzilde. “Ik heb aan de RR meegedaan als grap, zonder enige bijbedoelingen, zonder ooit te hebben opgetreden. Dan eindigt je tweede, deuren worden geopend, je krijgt veel publiciteit, je wordt veel gevraagd, je speelt dan ook veel. In mijn geval alleen. Tot op het moment waarop je geen goesting meer hebt. Dat moment is er gekomen een goed jaar geleden, waarna ik eens moest

proberen om in een groepje te spelen, omdat ik dat nog nooit had gedaan en dus niet wist wat dat zou geven. Met het duo waarmee ik nu op het podium sta, klikte het al na een uurtje spelen: het klonk ook allemaal veel mooier, de reacties van het publiek bleven positief. De platenfirma zag het zitten en voor je het weet ga je er volledig voor. Ik had nooit de vrij goede kritieken in de pers verwacht, wat me dan weer heeft gesterkt in mijn hoop om me volledig op mijn muziek toe te leggen en daarin te slagen”. Dat we trots mogen zijn op zijn keuze werd al snel duidelijk wanneer we Helsen vergelijken met het voorprogramma uit Nederland. Deze groep — waarvan de naam me al is onglipt —, die nog in Jan Douwe Kroeske's twee meter sessies speelde, werd door Helsen simpelweg terug naar Nederland gespeeld.

Roze

Helsen omgordde daarvoor zijn roze telecaster — met nutty professor sticker — en zette de toon onmiddellijk met “The great burning sex candle” waarvan het gesplende, nieuwe geluid meteen opviel. Na de volgende song — nota bene over het enige meisje waarmee Helsen ooit sex heeft gehad — was het al tijd voor het eerste muzikale hoogtepunt, met “Theatre” en vooral het lange en mooie “Sirenes”. Helsen heeft een pak podiumpresence, is geen moment vervelend, al was het toch jammer dat soms net iets te luid werd gespeeld, maar misschien lag dat ook aan de akoestiek in de ‘Blauwe Kater Bunker’. ‘Polyses-

ter’, ook op de nieuwe plaat te beluisteren, klonk nogal Bill Janovitz-achtig (Buffalo Tom), maar zoals Helsen zichzelf verdedigde: “Ik wil de popmuziek helemaal niet opnieuw uitvinden, veel andere groepen zijn te veel bezig met de zoektocht naar een ‘eigen’ genre. Men vergelijkt me dan ook altijd met The Counting Crows of Buffalo Tom maar wat ik wil is gewoon mijn songs schrijven in mijn stijl, iets wat ik toch denk te hebben gevonden — na lang ploeteren. Nu imiteer ik geen groepen meer maar doe gewoon mijn eigen ding.

kortom, ik wil eigenlijk gewoon mooie liedjes schrijven”. Daarin kunnen we hem niet langer tegenspreken na het aanhoren van ‘Screamer’ en dan vooral ‘House’, twee songs die dan weer bijzonder werden gemaakt om hun originaliteit. Ook al ging het laatste nummer wat de mist in door een ontstemde bas, het bleef waarlijk een fantastische song.

Handel

Op de vraag hoe hij nu zijn liedjes schrijft, benadrukte Helsen dat “de songs eigenlijk vanzelf komen, ik ben een veel-schrijver maar daarenboven zeer streng voor mezelf. Ik ben niet iemand die twintig songs schrijft en ze dan ook allemaal op cd gooit”. In de tijd dat de bassist zijn instrument aan het herstemmen was zette Helsen — solo — ‘Rebecca’ in: de song waarmee hij op het Humopodium voor het eerst van zich liet horen. Toch blijft het, na het beluisteren van ‘Rebecca’, worstelen met de vraag hoe de CD zou hebben geklonken met alleen Helsen's stem en gitaarspel.

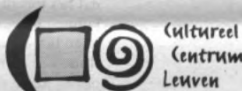

(foto Maarten 78)

Helsen zelf is dan weer een vat zelfvertrouwen wat zijn ingeslagen richting betreft en wie zijn wij om daar al te veel aan te twijfelen. “Mijn keuze voor een groep heeft niets met kommersie te maken. Het is trouwens mijn vaste overtuiging dat je geen muziek moet maken om geld te verdienen. Ook al mocht niemand iets van mij willen weten, zou ik blijven songs schrijven. De drang om te schrijven en op te treden is voor mij gewoon te groot, altijd al geweest. Nu heb ik gewoon de juiste mensen ontmoet en we zien wel verder”. Hij moet ons dan maar blijven overtuigen met bij de keel pakkende songs zoals ‘Hotel n 83’, ‘Overrated’ en het mooie, ook op de nieuwe CD terug te vinden ‘Quarentine’. Voor men het goed beseft moest Helsen worden teruggeroepen, wat hij met veel overgave en het publiek bedankend dan ook deed. “U bent veel te aardig”, aldus Helsen.

De ambitieuze Tom Helsen heeft de toekomst voor zich — en met nog een beetje zoeken — misschien wel niet alleen het binnen- of Nederland.

Pascal Seynhaeve

Cultureel
Centrum
Leuven

TRIO VOX

DE STEM(MEN) VAN DRIE STERKE VROUWEN

Cathérine Delasalle, Amparo Cortes en Vera Coomans

Ze hebben drie dingen gemeen: ze zijn vrouw, ze wonen in Vlaanderen én ze zingen. Ze, dat zijn de Vlaamse Vera Coomans, de Spaanse Amparo Cortes en de Franse Cathérine Delasalle. Meestal gaan ze elk hun eigen weg maar op dinsdag 10 februari treden ze (voorlopig) voor het laatst samen op in de Leuvense Schouwburg. Het belooft een hartverwarmende muzikale avond te worden met muziekjes uit drie windstreken, waarbij het plezier om samen te zingen en te spelen voorop staat en het publiek zal dat geweten hebben. Zorg dat je erbij bent!

Schouwburg, Bondgenotenlaan 21
Dinsdag 10 februari 1998 om 20 u
Toegangsprijs: 400/360 fr.
Reservering: 016/222 113 - loket Schouwburg

(advertentie)

van fifties
tot
seventies,
van
klassiek tot
modern

Kringloop-
winkel
Spit, alles
wat je kot
nodig heeft

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

SPIT
KRINGLOOPCENTRUM

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u
Diestsesteeweg 104, Kessel-Lo
016/26.09.21

Niet zeuren

'Kunst in de publieke ruimte' is in. Wie dat wilde, kon de voorbije zomer zonder problemen drie weken van zijn vakantie spenderen aan het bezoeken van binnen- en buitenlandse zomertentoonstellingen in parken en op pleinen. 'Publieke ruimte' betekent echter meer dan 'open lucht'. Ook Internet, televisie, kranten, tijdschriften en openbare gebouwen behoren hiertoe. Wie meer over dit alles te weten wilde komen, kon vorige week terecht op de achtste verdieping van het Erasmusgebouw, waar de departementen kunstwetenschappen, architectuur en culturele studies een tweedaags symposium over het onderwerp organiseerden.

'Kunst in de publieke ruimte' is een interdisciplinair probleem. Allereerst een probleem, omdat zowel 'kunst' als 'publieke ruimte' uiterst moeilijke, zonet onmogelijk af te bakenen begrippen zijn. Daarnaast ook 'interdisciplinair' omdat de betrachtting tot afbakening van deze begrippen een stem vraagt zowel vanuit de kunstwetenschappen zelf, als vanuit de architectuur, maar evenzeer vanuit andere domeinen zoals de sociologie, de filosofie en de kunsthandel. Op de eerste dag van het symposium kwamen deze verschillende benaderingen ruim aan bod. De tweede dag werd gewijd aan 'kunst en multimedia'.

(foto Bart Andrijs)

De spits werd afgebeten door professor Lut Pil. Kunst in de publieke ruimte werd door haar benaderd in haar meest voor de hand liggende context: kunst op lokatie of 'site-specific work'. Voorbeeld bij uitstek zijn het vijfjaarlijkse Documenta in Kassel en het tienjaarlijkse Skulpturprojekte in Münster. Als antwoord op hun eigen probleemstellingen en uitgangspunten zijn deze projecten in de loop der tijden echter sterk geëvolueerd. Waar Münster in 1977 nog tot doel had om kunst dicht bij het

publiek te brengen, is men in 1997 verzeeld geraakt in een discours dat de rol van de publieke ruimte bevroeg. "In 1997 staat alles op een helling. De kunstwerken getuigen van een ironische, afstandelijke medeplichtigheid en van een aangenaam konsumptiekarakter, terwijl zij tien jaar gele-

den nog op een kritische manier de afbakening tussen 'publiek' en 'privaat' gingen bevragen", aldus Lut Pil.

Prompt

Op een totaal andere wijze definieerde Chris Dercon het begrip publieke ruimte. Deze uiterst welbespraakte hoofdkonservator van het Rotterdamse museum Boijmans-van Beuningen verving zijn oorspronkelijke titel 'Het tellen van bezoekers

betekent bijna nooit dat bezoekers echt tellen' door 'Niet zeuren' en deed hiermee de vorige uiteenzetting prompt af als een anachronisme. "Niet musea, maar tentoonstellingen op lokatie zijn totaal uit de mode", aldus Dercon. 'Semcity', het CD-romspelletje waar je je eigen stad opbouwt om rijk te worden, was zijn bewijsmateriaal. "Want", beweerde Dercon, "in Semcity is een museum meer waard dan welk ander gebouw in de edukatieve categorie." Niet enkel uit de virtuele wereld, maar ook uit de werkelijkheid wist hij sprekende bewijzen naar voor te schuiven: het Centre Pompidou wordt gerenoveerd, het Paul Getty in Los Angeles opende met een nieuw deel en als klap op de vuurpijl is er het nieuwe Guggenheim in Bilbao, een heus staaltje van high-tech architectuur. Het ideale museum is voor Chris Dercon echter het museum van Sao Paulo, dat enkel bestaat uit een afdak. Al en toe wordt er werk tentoongesteld, maar evenzeer is het een vrijplaats voor spelende kinderen, junkies en yuppies. "Politiek, economisch en cultureel engagement komt er samen en maakt het 'museum' tot een publieke ruimte bij uitstek", zo besloot Chris Dercon.

Het overige deel van deze eerste dag werd gewijd aan een benadering vanuit een enerzijds stedenbouwkundig en architecturaal standpunt en anderzijds vanuit het standpunt van de geschreven media: forum in de fysieke en de spreekwoordelijke zin van het woord. Vertegenwoordiger voor 'Het tijdschrift als publieke ruimte' was Koen Brams, hoofdredacteur van 'De Witte Raaf'. Had deze pretentieuze snaak niet bijster veel te vertellen en deed hij dat op een uiterst arrogante wijze, het maakte de discussie achteraf des te pittiger. Zijn stelling dat 'De Witte Raaf' het enige blad is dat een discussieplatform biedt dat breed genoeg is — met als voorbeelden bijdragen over de Golfoorlog en Zwarte Zondag — om een tijdschrift tot een 'publieke ruimte' te verheffen, viel bij lezers van andere bladen als 'Ectetera' of 'Dietsche Warande & Belfort' niet in goede aarde. De discussie werd echter te snel gesloten 'wegens tijdgebrek', wat allzins een jammere zaak is voor een debat dat over publieke ruimte moet gaan.

Galerij

Interessant als aanvulling op 'het tijdschrift als publieke ruimte' was een voorbeeld dat aangehaald werd op de tweede dag van het symposium. "De Duitse kunstenaar Johannes Kährs maakte verschillende tekeningen van het huis van acteur Steve McQueen. Deze tekeningen werden tentoongesteld in galerij Transit, maar tegelijkertijd op kleine schaal wekelijks afgedrukt in Passe-Partout, niet voorzien van enig commentaar. Geen enkele lezer vermoedde dat het hier om kunst ging, en toch is ook dat kunst in publieke ruimte." Aan het woord was Bert De Leeuwen van de Leuvense galerij Transit. Ook de andere projecten die hij aanhaalde, vormden een ideale opener voor deze tweede dag, die vooral ging over multimediale aangelegenheden zoals de relatie tussen televisie en kunst, een debat dat daags tevoren reeds een zetje gekregen had van socioloog Rudi Laermans. Als afsluiter van het geheel kwamen op zaterdagmiddag Stefaan Decostere en Jack Post aan het woord. Een interessante uiteenzetting, net zoals de meeste anderen, maar — en ook dat geldt voor het geheel van dit symposium — door zijn gebrek aan discussie en dialoog, allerminst zelf een publieke ruimte.

Negende Pedagogische Week komt eraan

Vleugels, koude kalkoen en rode sokken

Elke studentenkring die zichzelf respecteert, organiseert wel ergens in het academiejaar een week waarin de kringwerking wat meer gekoncentreerd wordt. Sommigen beperken de festiviteiten tot extra drank- en snuifvertier, waar strikt menselijk gesproken niks op aan te merken valt, maar anderen streven naar een zekere inhoudelijke verdieping. Deze week is het aan de pedagogen om een week te vullen met activiteiten allerhande. Naar goede gewoonte is het programma van de Pedagogische Week tot aan de rand gevuld met lezingen, film, teater en een spelavond. Een overzicht.

Het inhoudelijke zwaartepunt van de Pedagogische week ligt uiteraard bij de lezingen. Op dinsdag, woensdag en donderdag wordt er om halfeen in auditorium Oudheidkundetelkens een middaglesing georganiseerd. Elke middag komt een gastspreker vertellen over zijn ervaringen in één van de takken van de pedagogische opleiding. Dinsdag wordt gestart met Koenraad Coppens, een sociaal pedagoog die werkzaam is bij het Justitieel Welzijnswerk Leuven en aldus verbonden aan Leuven Centraal — de gevangenis, niet het TV-programma. Coppens staat mee in voor de sociale begeleiding van gevangenen en voor het contact met de buitenwereld. Binnen de gevangenis muren zorgt hij mee voor de uitbouw van culturele en andere faciliteiten. Wellicht zal deze spreker een ander licht kunnen werpen op het huidige justitiële klimaat, waarin — terecht — meer aandacht wordt gevraagd voor het slachtoffer, maar waarin de sociale noden van de gevangenen in de verdrinking dreigen te geraken door een hernieuwde golf van stigmatisering.

Woensdag komt de ortopedagogie aan bod in de lezing van Luk Fabry, directeur van het MPI Zevenbergen, waar zowel volwassenen als kinderen met een mentale handicap verblijven. Eerder werkte de man ook al in centra voor kinderen en volvasse-

nen met een fysieke handicap en in een scoutsgroep voor gehandicapten. Fabry lijkt dan ook ideaal geplaatst om de specifieke kenmerken en problemen van de diverse afdelingen binnen het veld van de ortopedagogie op een rij te zetten. 's Anderendaags wordt afgesloten met een blik op de onderwijspedagogie. Gastspreker dan is Anne Cardinael, medewerkster van het Vlaams Sekretariaat van het Katoliek Onderwijs (VSKO), bekend als 'de Guimardstraat'. Pittig detail: deze lezing volgt één dag na de algemene betoging van het sekundair onderwijs, die mee gesteund wordt door het VSKO.

Ontbolsteren

Zonder meer interessant belooft ook de thema-avond over muziektherapie te worden. Muziektherapie is een vrij jonge vorm van hulpverlening die past binnen het geheel van creatieve therapieën. Bedoeling is daar om een patiënt te helpen door zijn eigen creatieve mogelijkheden te laten ontbolsteren binnen een therapeutisch kader. Er wordt gewerkt met zowel psychiatrische patiënten als met fysisch en mentaal gehandicapten. In Leuven wordt er een opleiding muziekpedagogie en -therapie ingericht door het Lemmensinstituut. Koenraad Hinnekin, afdelingshoofd muziekpedagogie aan het Lemmens, komt zijn opleiding voorstellen op dinsdagavond in het auditorium Parkstraat (API).

Naast die zwaar belegde inhoudelijke boterham is er uiteraard ook de nodige ontspanning voorzien. Wanneer u dit leest, bent u al te laat voor de filmavond op maandag — met de fameuze rolprenten 'La Promesse' en 'Il Ladro di Bambini' — maar nog ruim op tijd voor de spelavond (woensdag) en de voorstelling van Teater Stap (donderdag). Voor de eerste activiteit werd het Centrum voor Informatieve Spelen (CIS) onder de arm genomen. Verwacht u dan ook niet aan een rondje Stratego, en ook Monopoly en Risk blijven die avond in de doos. Het CIS wil namelijk aan de hand van een aantal themaspellen haar publiek sensibiliseren op het vlak van een aantal

nijpende problemen, gaande van aids over noord-zuidverhouding tot democratisering. Populair in Vetokring dreigt alvast 'Cold Turkey' te worden, een spel over verslaving aan drugs, alcohol, tabak en medicijnen.

De naam van Teater Stap is verbonden aan één van de merkwaardigste artistieke projecten in Vlaanderen van de laatste jaren. Dit professionele toneelgezelschap met thuisbasis in de Turnhoutse Warande werkt al sinds jaar en dag enkel met gehandicapte acteurs. In Leuven voert Stap zijn recentste produktie ten tonele, 'Vleugels en Rode Sokken'. Slechts zeven acteurs komen op de planken, een nieuwheid bij Stap dat tevoren altijd koos voor een uitgebreide bezetting. 'Vleugels' toont een gesloten gemeenschap van zes personen die zich machinaal door de dagelijkse roetine werken. Die regelmaat wordt doorbroken wanneer een zevende personage verschijnt, een engel, die met zijn onbekommerd gedrag de heersende orde verstoort. Regisseuse Ann Verbelen, eerder ondermeer te zien in 'de Promenade' op het Antwerpse dansfestival 'de Beweging', bewerkte het stuk tot een fysieke teatervoorstelling, waarin de nadruk meer ligt op de abstrakte beweging en het komische effect daarvan en minder op de verhaallontwikkeling. Op zijn manier sluit de voorstelling mooi aan bij het opzet van de Pedagogische Week, dat de verschillende onderdelen van de opleiding wil toetsen aan de gevarieerde pedagogische praktijk.

Bart Eeckhout

Katrien Darras

De broodjesbar voor de honger op het

12e Arenberg Galabal

zaterdag 14 februari 1998
in en om het Arenbergkasteel te Heverlee

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto. Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Negationisme (1)

Aangezien de onzin van de heer Groenwals in Veto 17 (26/1/98) door geen enkel wettelijk mens serieus kan worden genomen, is het misschien niet meteen nodig om erop te reageren. Ik meen echter een aantal elementen te kunnen aanbrengen die het negationisme bij de linkerzijde heel wat kunnen relativeren.

Ten eerste is het boek 'Le livre noir du communisme', waaruit Groenwals citeert, geschreven door mensen die zelf uit de linkse strekking voortkomen en waarvan de meesten zich steeds 'links' noemen. Het was net hun bedoeling om elke vorm van negationisme bij de linkerzijde in de kiem te smoren. Die bedoeling werd door heel wat mensen al dan niet opzettelijk genegeerd. Een aantal (ekstreem)linkse mensen staan inderdaad op de eerste rij als het erop aankomt om de misdaden van vroegere (en actuele)kommunistische regimes af te wijzen. Niet meteen een negationistische houding dus. Overigens heeft de Franse KP, in tegenstelling tot wat Groenwals schreef, net als de Belgische KP, al een aantal jaren geleden het stalinisme veroordeeld. De PVDA is op dat vlak echter een uitzondering.

Vervolgens kan de gedachtegang van Groenwals gemakkelijk tot in het belachelijke doorgetrokken worden. Is men voor de inkwisitie omdat men katholiek is? Is men voor de kollaboratie met de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog omdat men vlaamsgezind is? Als de antwoorden op die vragen nee zijn, dan denk ik dat men ook konsekwent links kan zijn zonder de misdaden van kommunistische regimes goed te keuren. Of men ook fascist kan zijn zonder het naziregime goed te keuren, laat ik hierbij graag in het ongewisse, al meen ik me wel te herinneren dat Karel Dillen ooit gezegd heeft dat het Vlaams Blok een voortzetting van de NSDAP is, en ook van Le Pen is het toch algemeen geweten dat hij er antisemitische en negationistische gedachten op nahoudt.

Om af te ronden zou ook ik graag eindigen met een citaat van mijn favoriete auteur, namelijk J.M.H. Berckmans, door iedereen volmondig mee te brullen, maar door niemand persoonlijk op te nemen: "Mijn kloten kunt gij kussen, mijn vuur kunt gij blussen, mijn wreidende wroeging zult gij evenwel nooit kunnen sussen."

Xavier Kruth, Iste kan Pol&Soc

Negationisme (2)

In zijn vrije tribune 'Twee maten en gewichten' (Veto 17, 26/1/98) klaagt Steven Groenwals de eenzijdigheid aan waarmee negationistische stellingnamen worden bestreden. Enkel extreemrechts wordt in het beklagdenbankje gestoken, terwijl de "kommunistische" linkerzijde

toch minstens evenveel op haar kerfstok heeft. Groenwals weet bovendien Le Pen's suggestie dat de jodenvervolg slechts een "detail" in de geschiedenis betreft, in zijn juiste kontekst te kaderen: "Het gaat hier om een gelegenheid die niet vereist is voor het begrijpen van de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog, voor het ontstaan en beëindigen ervan." Dat lijkt mij een misleidende interpretatie.

De jodenvervolg was in die zin exemplarisch voor de fascistische ideologie en haar korresponderende praktijk, dat ze de irrationele en gewelddadige natuur van die beweging treffender wist te evokeren. De Duitse burgerij had de NSDAP, een massabeweging van gedekteerde kleinburgerij en lumpenproletariaat, in 1933 mee aan de macht geholpen om korte metten te maken met de georganiseerde arbeidersbeweging en al haar — door strijd verworven — democratische rechten. Eens aan het bewind verwierf het fascistisch regime een dynamiek op zich. Het verkreeg een relatieve autonomie tenover de klasse die het in laatste instantie vertegenwoordigde: de fascistische veroveringslogica beantwoordde aan de objectieve noodzaak van nieuwe afzetmarkten, maar ging uiteindelijk verder dan wat — vanuit oogpunt van het Duitse grootkapitaal — "redelijk" was. De racistische uitroeiingsideologie van de nazi's was daarbij een vitale stimulans voor de "irrationele" verderzetting van de Tweede Wereldoorlog.

Door het antisemitisme schijnbaar van het fascistische politieke project los te koppelen, lijkt Groenwals de nazi's te reduceren tot doordeweekse, zij het ietwat dolgedraaide machtspolitici. Daarmee begeeft hij zich, misschien onbedoeld, op glad ijs. Ook vandaag blijft de ontkenning van het antisemitisme één van de centrale, strategische troeven van extreemrechts om opnieuw respectabel te worden.

Voor het overige laat Groenwals het marxisme nog maar eens opdraaien voor de wandaden van het stalinisme. Hij verwijst naar de aberraties van de politiek van Mao en Stalin, maar laat na die te verklaren. De subjectieve slechtheid van het stalinisme kwam niet zomaar uit de lucht vallen. Ze wortelde in de industriële onderontwikkeling van deze landen, de culturele achtergeblevenheid van de massa van de bevolking (waardoor het beleid in handen van een geprivilegieerde en diktatoriale kaste van partij- en staatsburokraten kwam te liggen), de afwezigheid van westerse socialistische

staatsteun, enzovoort. Kortom, in intens materiële factoren. In het onvermogen om op basis van een stalinistisch 'socialisme in één land' stabiele sociale relaties te ontwikkelen. Op welke sociale basis zou een mogelijke diktator zich na een succesvolle, socialistische revolutie in een ontwikkeld westers land moeten steunen, gezien de lange ervaring van de bevolking met een aantal — zuur bevochten — democratische rechten en vrijheden?

Peter Delsing, student internationale betrekkingen, lid Aktief Linkse Studenten

Negationisme (3)

Graag had ik gereageerd op de vrije tribune van Steven Groenwals in Veto 17 (26/01/98). Deze wilde allereerst in al zijn genialiteit Le Pen verdedigen tegen 'het politieke proces' dat erin bestaat Le Pen valselijk te beschuldigen van negationisme. Daartoe zegt Groenwals over de uitspraak van Le Pen (de gaskamers zijn slechts een detail uit de tweede wereldoorlog) dat het slechts "een beetje zwaaien met een rode lap is". In dat verband verdedigt Groenwals zelfs deze stelling: de gaskamers hebben geen invloed gehad op het verloop van de oorlog en mogen dus beschouwd worden als een detail.

Welnu, de vraag of de holocaust in strikt militaire zin een invloed heeft gehad op het beëindigen van de oorlog, is absoluut niet relevant als men spreekt over het essentiële belang van de gaskamers. De holocaust is immers zonder enige twijfel het belangrijkste aspect van de tweede wereldoorlog. Ze toont tot welk een afschuwelijke gruwel de mens in staat is en geeft ons zo de belangrijkste les die we uit de oorlog moeten trekken, en dat vanuit de absolute zekerheid: zoiets mag nooit meer gebeuren.

Het gaat dus absoluut niet op — al is het door een woordspelletje over het woord — de holocaust als een detail te beschouwen, en dat vooral vanwege haar grote invloed voor het heden en de toekomst.

Verder in zijn tribune eist Groenwals dat het ontkennen van de kommunistische terreur evenzeer bestraft wordt, gezien ook die een ware genocide heeft betekend. Inderdaad, het Russisch en Chinees kommunisme hebben minstens even grote gruwelen begaan als het nazisme, en vanzelfsprekend is er geen verschil tussen een kind van een Koelak en dat van een Jood. Ultraaard is het ontkennen van de Russische genocide een even grote schanddaad als het ontkennen van de holocaust.

Toch ook hier enige bemerkings. Groenwals beschouwt de uitspraak dat "men zich geen nazisme kan voorstellen zonder concentratiekampen, maar wel een kommunisme", als negationistisch. Het is mogelijk dat zij negationistisch bedoeld is, maar ik heb toch sterk de indruk dat de auteur ervan niet spreekt over het concrete Russische of Chinese kommunisme, dan wel over het kommunisme in theorie, dat uitgaat van de fundamentele gelijkheid van alle mensen en zo het bestaan van wilde terreur onder die mensen uitsluit. Dit is echter iets heel anders dan zeggen dat de misdaden van het uitgewerkte kommunisme niet bestaan hebben! Bezwaarlijk kan men echter beweren dat het nazisme in theorie rechtvaardig kan zijn.

Afgezien van deze discussie, heb ik echter noch één belangrijke opmerking. Men mag namelijk niet vergeten dat het niet het kommunisme, maar wel het fascisme is dat vandaag opnieuw onze samenleving bedreigt. Zonder op enige manier te willen zeggen dat het stalinisme beter is dan het nazisme, moet ik vaststellen dat het met het oog op de toekomst relevanter is de nadruk te leggen op de misdaden van het fascisme, aangezien dat ons in de toekomst opnieuw bedreigt. Het is immers vooral het Vlaams Blok dat op dit moment onze democratie aanvalt en niet zozeer de PVDA, die nauwelijks nog betekenis heeft. Het aanspakken van dat van extreemrechts is maatschappelijk relevanter en belangrijker. Meneer Groenwals, met uw vrije tribune geeft u extreemrechts, dat uitgaat van de fundamentele ongelijkheid van de mensen en de democratie beetje bij beetje ondermijnt, weer een menselijk gelaat.

Bent u niet diep beschaamd mee te draaien in de vernietigende en fundamenteel onmenselijke molen van het fascisme?

Frans De Wachter, Iste kan klassieke filologie

Antroposofie

Met steeds hetzelfde recept van uit hun verband gerukte sitaten en het verzwijgen van andere sitaten wordt getracht Rudolf Steiner in een kwalijk daglicht te plaatsen en zijn antroposofische met New Age gelijk te stellen. Zo ook Remi Hauman in zijn vrije tribune 'De politieke kleur van New Age' in Veto 15 (12/01/98).

Dat Rudolf Steiner alles behalve voorloper van het nazisme was toont Walter Heijder uitvoerig aan in zijn recente publicatie 'Rudolf Steiner versus Nationaalsozialisme' uitgegeven bij Vrije Opvoedkunst (Den Haag).

Omtrent de racismediskussie is onlangs een rapport samengesteld door een werkgroep in opdracht van de Antroposofische Vereniging in Nederland. Dat rapport is te verkrijgen via deze vereniging in België: Oude Houtlei, Gent. Wij hopen alzo Remi Hauman te helpen de echte criminaliteit te bestrijden.

Bert Penninckx, Willy Kerremans, Anne Loomans, Annick Geirnaert

Living

Het livingproject van Peeters — reclameman van Cera — ruikt teveel naar een snobsfeerte. Als je cognac, sigaretten en zelfs een groepsfoto moet aanbieden zal de schrijver weinig zaaks zijn: solden!

Hugo Tielsen

kolofon

Veto 's Meiersstraat 5 3000 Leuven Tel 016/22 44 38 Fax 016/22 01 03

Jaargang 24 Nummer 18 3 februari 1998

Ver. uitg.: Bart Eeckhout Hoofdredactie: Raf Gerits Redaktiesekretaris: Bart Eeckhout

Redactie: Dirk Bernard, Bart Eeckhout, Marijnn Graumanns

Doka: Bart Andries, Dirk Bernard, Jeroen Lissens, Ivan Put, Elena Schutjes, Maarten Timmermans Medewerkers: Axel Aerden, Aermout Beke, Eva Cateeuw, Katrien Darras, Bart De Schrijver, Stefan Huber, Sofie Overstijns, Olivier Remy, Pascal Seynhaeve, Claude Seyns

Layout en vormgeving: Bart Andries, Aermout Beke, Dirk Bernard, Kristof Daniels, Katrien Darras, Benny Debruyne, Jimmy Debruyne, Hans De Clercq, Bart Eeckhout, Stefan Huber, Joris Janssens, Jeroen Lissens, Sofie Overstijns, Ivan Put, Hans Vandenabeele, Eva Wittocx DTP: Hans Vandenabeele, Eva Wittocx Cartoons: Peties Spelling: Hans Vandenabeele, Eva Wittocx

Eindredactie: Bart Eeckhout, Benny Debruyne Internet-Veto: <http://www.veto.student.kuleuven.ac.be> e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit Alfasst Leuven (016/22.04.66) Drukkerij: Artoos (Kampenhout) Oplage: 9000 exemplaren ISSN-nummer: 0773-5162 Abonnementen Studentent: 250fr; niet-studenten: 350fr; buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77 Redactievergadering Iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

JO MEUWISSEN

Alle verhuur Video-, klank- en lichtmateriaal Videoschermen tot 4 m DISCOBAR EN CD'S met of zonder D.J. KARAOKÉ (1.500 titels)

016/201.301

(advertentie)

12e Arenberg Galabal

zaterdag 14 februari 1998

in en om het Arenbergkasteel te Heverlee

(advertentie)

(advertentie)

Avondklokje gevest Toegang: leden 500 BEF; niet-leden 550 BEF; ter plaatse 650 BEF Reservatie en inlichtingen op het VTK-sekretariaat, Groenvelaan 15/0, 3001 Heverlee telefoon: 016/20.00.97; of elektronisch: galabal@vst.student.kuleuven.ac.be

zoekertjes

- ✓ Che leeft
- ✓ Nijntje rules
- ✓ Musti, the allmighty one
- ✓ Lieveke, hoe waren de examens? Mosj.
- ✓ X krijgt een eredoorkaart wegens het terugdringen van het ledenbestand van de rijkswacht met 27 eenheden.
- ✓ Wie deze idealen heeft kan lid worden van de club der nutteloze
- ✓ E-mailers (CluNu)
- ✓ E-mail naar Artemis.
- ✓ X organiseert een velling in de PDS op 2 februari om 10.00 u. Aanbod: 27 rijkswachtnormen, 5 rijkswachtkombi's, 2 spuitwagens en 3 kilo coke.
- ✓ Ik hoop van harte dat het Veto-bevrijdingsfront deze week De Groene Pletwals platbombardeert.
- ✓ MLB roept al haar leden op om op donderdag 5 februari aanwezig te zijn op de betoging
- ✓ Het Veto-bevrijdingsfront kondigt geen harde acties aan tegen de groene pletwals. Wij hebben nogal moeten lachen om de humoristische noot op het einde van zijn artikel. Het neo-liberale kapitalisme is een eerlijk systeem. De aarde is plat en de Veto verschijnt op donderdag. Dit staat niet in de Veto.
- ✓ DEAD organiseert op woensdag 4 februari om 20u30 in AV 01.12 een lezing met als thema 'Asian Cult Cinema'
- ✓ X organiseert aansluitend op de Loko-betoging van 5 februari een bezetting van de E-40
- ✓ Els zoekt dringend zwarte piste om springkunsten te oefenen.
- ✓ De Olympische Winterspelen naderen met

- rassenschreden"
- ✓ Boycot de boycott! computers, zeep, shampoo, papier en pennen voor Cuba; alles naar de naamsstraat 177 op naam van Che Guevara of gewoon MLB.
- ✓ Kris Roselle. Tikken van tesissen. Hofterbekelaan 12. 3020 Winksele. 016/207077.
- ✓ Wereldfuij bij Tom & Karen; Alle planten moeten vrij in het bos kunnen rondlopen. Red de ananas! Hoi pipeloi.
- ✓ Al wie Kris zoekt: hij zat heel de tijd in de Parijsstraat 40.
- ✓ Liefste Peter, jouw ogen zijn diepe poelen van donker rode wijn waarin ik mij vol vreugde stort... Peter mijn pedagoog, mijn zotte-gems knuffelbeest, ik hou toch zo veel van uw... kontje. WIM
- ✓ Gezocht: Caesars om samen met Lieve nog eens de Rubicon over te steken.
- ✓ Sophie, happy birthday van het hele d.b.-team en alvast bedankt voor die 20 vaten.
- ✓ Ook nog een gelukkige verjaardag aan Veronique.
- ✓ Mémé's of games of Hell we komen eraan.
- ✓ "Philippe zoekt manieren om energie kwijt te geraken. Alle voorstellen zijn welkom (behalve surfen, sjokolade eten en studeren want dat werkte niet)"
- ✓ Super-ballistic-gun-crazy-violence in AV 01.12 op woensdag 4 februari vanaf 22u.
- ✓ Luk, superbier, een hartelijke verjaardag! Dit vanuit het witte, lekker koude Nürnberg. Mogen al je wensen een beetje dichterbij komen in je verse levensjaar!
- ✓ Het Tuinkabouterbeveiligingsfront stelt zijn

- onderaarde tunnels, gelegen in het bos van Heverlee onder de E-40, open voor manifestanten van de Loko-betoging.
- ✓ Da's lang geleden, hé Bart? Voelt ge 't al komen!
- ✓ Rijkswacht organiseert anti-Veto razzia op woensdag 4 februari in de Rumba.
- ✓ Hier gaan we dan: Bart, pas op! Het foto-boek is in aantocht!
- ✓ Op de zwarte markt zijn er kaartjes verkrijgbaar voor de Veto-fuif van 4 februari in de Rumba. De prijs is amper 20 fr. Tel. 211900.
- ✓ Raf verkoopt kaartjes voor de Veto-fuif van 4 februari in de Rumba voor 50 fr.
- ✓ Gfrstrrd nt knpp jngm Bt D Grv zkt cmt. bn nt kskrg. T's niet voor mij, t'is voor mijn medestudenten.
- ✓ Te koop: Macintosh LC, Stylewriter, Programma's o.a. MacWrite, Excel, Claris Works, Filemaker Pro. Prijs overeen te komen. Tel. 016/250521.
- ✓ Zo hebben mijn medestudenten ook eens rust!
- ✓ Leonardo DiCaprio is een egoïst, hij verzuip't alleen.
- ✓ Bonnie ik mis je. X.
- ✓ X ik mis je, Bonnie.

- ✓ Wat is 'Anders Gestemd'? Luister op donderdag 5 februari om 22.00 u naar 103,8 FM en laat je verrassen! Hetero of homo? Wij maken geen verschil! Luister op donderdagavond vanaf 22.00 u naar 'Anders Gestemd' op 103,8 FM (Radio Contact).
- ✓ Veto dankt X voor de zoekertjes.
- ✓ Dag Joost! Tot toi toi van de hele Vetoploeg en heel speciaal van Jeroen en Sofie.
- ✓ Je moest al bezig zijn, Joost!
- ✓ Kom op 19 februari weer petits fours eten met Koen en Kamiel. Leo Pleyzier en Pol Hoste zullen er alvast zijn.
- ✓ Zeg verlegen kreeft? Ben jij soms bang van mij? Komt dat door die "in een zeer tute toestand geschreven" bierkaartjes of door iets anders? Ik zou het begot niet weten: omdat je de laatste tijd zo sip keek, wist ik zelf niet goed wat zeggen, woensdagavond. Daarom die koffiemessage. Straks word ik bang van jou! Allé, tot spreeks, yours sincerely.
- ✓ Seynhæve, gaat er voor, jom!
- ✓ Squasher'na je 40ste, het kan onder begeleiding van een begrijpende jongeling.

WIE VAN DE DRIE??

Tiensestraat 118 Tel: 23.70.30	Tiensestraat 88 Tel: 23.70.02	Naamsstraat 115 Tel: 23.70.03
Ma.-Dp. 9 - 22u. Vr. 9 - 20u. Zat. 10 - 17u.	Ma.-Vr. 9 - 19u.	Ma.-Vr. 9 - 19u. Zat. 10 - 17u.

aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes

agenda & ad valvas

DOOR AERNOUT BEKE EN STEFAN HUBER

DINSDAG

- 14.00 u **TEATER** 'De uitzondering! en de regel?' van Fabuleus Jongerentheater, in de Stadschouwburg, toeg. 200/250, org. Artforum.
- 14.00 u **FILM** Cowgirls: 'Arsenic and Old Lace' van Frank Capra, in de Stuczaal, toeg. 100/125, org. Stuc.
- 20.00 u **GESPRESKAVOND** over het boek 'Gesprekken in Jeruzalem' van en met Yves Desmet, hoofdredakteur van De Morgen en Staf Nimmeggers, katholiek pastoor, in de aula van KA Redingenhof, Redingenstraat 90, toeg. gratis, org. Humanistisch Verbond.
- 20.00 u **KABARET** Politiek kabaret met komisch jaaroverzicht 1997 door Karel Declercq, in Ons Huis, Goudbloemstraat 28, toeg. 200/250, org. CDS.
- 20.30 u **TEATER** Piet Arfueille 'For the One and Only', in Vlamingenstraat 83, toeg. 200/250 300/350, org. Stuc.

WOENSDAG

- 20.00 u **INFO-AVOND** Mobiliteit en gratis openbaar vervoer, in Vlamingenstraat 116, org. Militant Links.
- 20.00 u **FILM** 'The Leopard Son' van Hugo van Lawick, in Vlaams Filmmuseum en -archief, Vanderkelenstraat 30, toeg. 50, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.
- 20.30 u **LEZING** Da extravaganza alternativa days: 'Asiancult cinema': inleiding in de meest ekstreme extravaganza filmindustrie van de wereld, in AV 01.12 (tegenover Stuc), toeg. Gratis, org. Moza extravaganza.
- 20.30 u **TEATER** Tom Van Dyck/KNS: 'Eros en de eenzame man', in Vlamingenstraat 83, toeg. 200/250 300/350, org. Stuc.
- 22.00 u **FUIF** Veto's grote funky-beats fuif, in Zaal Rumba, toeg. 50/60 en geen frank meer, org. Veto zelf.
- 22.30 u **FILM** Cowgirls: 'Golden Eighties' van Chantal Akerman, in de Stuczaal, toeg. 100/125, org. Stuc.

DONDERDAG

- 18.00 u **BETOGING/ PARADE** Voortgezette Akademische Opleidingen: 18.000 en geen frank meer, in Ladeuzeplein, toeg. gratis en geen frank meer, org. Loko.
- 20.00 u **TEMA-AVOND** tema-avond: 'Zingeving en moraliteit' met vice-rector H. De Dijn, in MSI Kongressauditorium, Blijde Inkomstraat 21, toeg. gratis, org. CDS.

ZATERDAG

- 14.00 u **INFONAMIDDAG** Anarcho-syndicalisme? in 's Meiersstraat 5, toeg. gratis, org. Autonome Arbeiderskoördinatie (AAC).

ZONDAG

- 20.00 u **FILM** New Harvest: 'Not a Love Song' van Jan Ralske, in de Stuczaal, toeg. 100/125, org. Stuc.

MAANDAG

- 20.30 u **TEATER** Tom Van Dyck/KNS 'Eros en de eenzame man', in Vlamingenstraat 83, toeg. 200/250 300/350, org. Stuc.

VRIJDAG

- 20.00 u **TEATER** 'Caramba' van Les Founambles, in 't Wagehuys, toeg. 400, org. KC Leuven.

ZATERDAG

- 14.00 u **INFONAMIDDAG** Anarcho-syndicalisme? in 's Meiersstraat 5, toeg. gratis, org. Autonome Arbeiderskoördinatie (AAC).

ZONDAG

- 20.00 u **FILM** New Harvest: 'Not a Love Song' van Jan Ralske, in de Stuczaal, toeg. 100/125, org. Stuc.

MAANDAG

- 20.00 u **FILM** Filmfun: 'A Woman under the Influence' van John Cassavetes, in de Stuczaal, toeg. 100/125, org. Stuc.
- 20.00 u **KONSERT** The Flying Pickets, in de Schouwburg, toeg. 350/550, org. KC Leuven.
- 20.30 u **FILM** 'Ice', Amerikaanse underground-film uit 1970 van Robert Kramer, Vanderkelenstraat 30, toeg. 50, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.
- 22.30 u **FILM** New Harvest: 'Not a Love Song' van Jan Ralske, in de Stuczaal, toeg.

<p>Alfa</p> <ul style="list-style-type: none"> • 04/02 om 21.00 u: Spacefuif, in Perma van Alfa. <p>Bios</p> <ul style="list-style-type: none"> • 03/02 om 22.00 u: Foster-TD, in Blauwe Kater. • 06/02 om 19.00 u: Vertrek Weekend. <p>Crimen</p> <ul style="list-style-type: none"> • 04/02 Wellcome back-fakavond tweede licentie met gratis vat, in zaaltje boven Tir nan'og. <p>Geologische Kring</p> <ul style="list-style-type: none"> • 03/02 om 22.00 u: TD, in zaal Albatros. • 04/02 om 21.00 u: Proffentap, in Het Plectrum. • 05/02 om 15.45 u: Brouwerijbezoek Hoegaarden, vertrek Parking Bodart. • 05/02 om 15.45 u: Brouwerijbezoek Hoegaarden, vertrek Parking Bodart. <p>Germania</p> <ul style="list-style-type: none"> • 04/02 om 22.00 u: Fuif, in Lido. • 05/02 om 22.00 u: Vertrek Dublin. <p>Historia</p> <ul style="list-style-type: none"> • 03/02 om 20.00 u: gratis 'Red Rock West', in MSI 03.18. <p>Kllo</p> <ul style="list-style-type: none"> • 03/02 om 20.00 u: Cocktailavond, in Perma. • 05/02 om 20.00 u: Megaverjaardagseven van Bjorn, Dany, Koen en Toon, in 'Studium' op Keizersberg (Mechel'sstraat 202). • 09/02 om 22.00 u: Tema-avond (reggae)- Jah rules, man!, in de Fak. <p>LBK</p> <ul style="list-style-type: none"> • 03/02 om 20.00 u: Algemene Raad, in CI. • 04/02 KVIV sollicitatie-avond. • 04/02 om 22.00 u: Streekbieravond, in IAAS Gnorgl. • 04/02 om 22.00 u: streekbieravond IAAS, in Gnorgl. • 05/02 infoavond 	<p>ontwikkelingsamenwerking. • 05/02 om 20.00 u: Info-avond vredes-eilanden, in ZL. • 07/02 Galabal. • 07/02 om 19.00 u: Galabal, in zaal Metropool.</p> <p>Medica</p> <ul style="list-style-type: none"> • 05/02 om 22.00 u: Halftimefuif, in Lido. <p>Medisoc</p> <ul style="list-style-type: none"> • 05/02 om 16.30 u: 'Palm'bezoek, verzamelen ad valvas. <p>NFK</p> <ul style="list-style-type: none"> • 05/02 James Bond Cocktailavond, in Kafee Hoegaarden, toeg. gratis. <p>Politika</p> <ul style="list-style-type: none"> • 04/02 Eerstekantfuif, in Albatros. • 09/02 Sociaalkulturele week 'Is dit Belgisch?' <p>Romania</p> <ul style="list-style-type: none"> • 04/02 om 20.00 u: Evaluatievergadering Kringwerking, in MSI 00.08. <p>Veto</p> <ul style="list-style-type: none"> • 04/02 om 22.00 u: unieke spetterende lekkere niet-te-missen-keien-neige-coole-cult-sappige mega-fuif in de Rumba. The millenium is near. Be there. <p>Wina</p> <ul style="list-style-type: none"> • 03/02 om 20.00 u: Playback- en Karaoke-avond, in zaal Pavo (Heverlee). • 04/02 om 21.00 u: film, in C200L00.06. • 04/02 om 22.00 u: Travestietenbar, in RC-bar (onder Alma III). • 05/02 om 22.00 u: Stalkersfuif, in Albatros. • 06/02 Uitrusten. <p>Zeto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ga twee plaatsen terug.
--	--

Witte raven: Rik Demey, pedel van de KU Leuven

De scepter van de pedel

ie ooit foto's van de opening van het akademisch jaar aan de KU Leuven gezien heeft, herinnert zich misschien dat in de stoet,

voor de rektor, één of twee mannen lopen met een speciale staf: zij zijn de universiteitspedellen. In Van Dale lees je dat pedel 'bode' betekent, maar de pedel is geen 'boodschapper' zoals andere boden. Hij zorgt vooral voor een groot aantal praktische zaken in de universiteitsgebouwen, die het onderricht vlot laten verlopen, althans zo was het toen de dieren nog spraken. Deze dagen is voor het merendeel van de studenten de middel-eeuwse figuur van de pedel volkomen onbekend. Er zijn er ook niet veel meer over: hun taken werden immers systematisch overgenomen door de moderne administratie. Eén van de laatste der pedellen heet Rik Demey. Hij is al gepensioneerd en vervulde veertig jaar zijn dienst als pedel aan de KU Leuven, op het departement Toegepaste Wetenschappen.

'Pedel' is, net als de uitdrukking 'ad valvas', een erfenis van de middeleeuwse universiteiten, waar het Latijn de voertaal was. Volgens sommige bronnen komt de term 'pedelli universitatum' reeds in 1350 voor.

pen twee pedellen die de universiteitskepter meesters op hun schouders. Al tientallen keren heeft Rik Demey in een zwarte toga en met een zwarte muts op het hoofd de rektor begeleid.

Net

Rik Demey (1929, Leuven) studeerde aan het Brusselse Sint Lucas. In 1953 begon hij aan de universiteit — in de Sint Michielstraat — te werken als gewone bediende. In 1968 werd Rik pedel van de fakulteit Toegepaste Wetenschappen op de kampus aan het Arenbergkasteel. Als tweede pedel van die fakulteit stond hij toen vooral in voor de kandidaturen en had hij een direct contact met de studenten. In 1972 werd Rik pedel voor zijn hele fakulteit. De functie van pedel verschilde van fakulteit tot fakulteit. In het begin van het academiejaar was Rik verantwoordelijk voor het opstellen van de lesroosters. Het zeldse voor moest dan nog eens worden overgedaan in het begin van de tweede semester en net na de proefexamens van de eerstejaars. Dat was in die tijd — zonder informatika — een immens werk waar hij meerdere maanden aan werkte. De pedel was daarenboven ook verantwoordelijk voor de getuigschriften na het afleggen van ieder jaar aan de unief. In die tijd werd heel die papiermolen ondertekend door de rektor zelve.

Veto: Had je in je loopbaan af te rekenen met een hoge werkdruk?

traditie van pedellen, maar de huidige skepters zijn vrij recent. De oudste is een kopie van een exemplaar uit de Nederlandse tijd, dat in de grote universiteitsbrand van 1914 verloren was gegaan. De universiteit had er zo twee, maar één ervan is na de splitsing naar Louvain-La-Neuve verhuisd en intussen door een nieuw model vervangen. Voor het eerst prijkt nu een afbeelding van de Sedes Sapientiae, de patroonheilige van de Alma Mater, op de staf — op de top van de oude Nederlandse staat een beeldje van de 'heidense' Pallas Athena. De oude scepter is van zuiver zilver en dus zeer licht. De nieuwe weegt zeker het dubbele. Ik denk dat die met lood is gevuld. Meestal wordt die door de jongste pedel gedragen. Tenzij een dame meestapt, dan neem ik de zware wel.»

Simpel

Veto: Zijn er ook vrouwelijke pedellen aan de universiteit? En stappen die dan ook mee in de stoet?

Demey: «Ja hoor, maar dat maakt voor mij natuurlijk geen verschil uit. We moeten het met hen maar eens proberen, om ze een beetje op te leiden. Het geeft de indruk simpel te zijn, al is het dat eigenlijk niet. Je moet het vertrek van zo'n stoet met stijl aanpakken: sober maar toch ook gedecoreerd. Misschien raakt een vrouw sneller in paniek, ik weet het niet. Want je dient als pedel je ogen de kost te geven.»

Veto: Werd de stoet nooit gestoord door betoging

handiger dan nu zulle.»

Veto: Ontstoken de rektoren dan in toorn?

Demey: «De 'Monseigneurs' van de jaren vijftig en zestig waren natuurlijk vlug op hun tenen getrapt. Maar rektors zoals Pieter De Somer konden daar goed om lachen. Zo hadden de studenten ooit eens doods-kisten in de Naamsestraat gelegd opdat de stoet door de 's Meiersstraat zou moeten gaan. Pieter De Somer liet heel de stoet echter over die doods-kisten marcheren. Een zicht was dat niet, maar we hebben daar achteral goed mee kunnen lachen.»

Veto: Is er ondertussen iets veranderd aan het parcours of de inhoud van de 'processie'?

Demey: «Sinds enkele jaren gaan we met

Als ge voor iedereen goed doet, dan zijt ge gene goeien. En ook een rektor is maar een mens.

Lichtmis om acht uur 's morgens naar het stadhuis met de kandidaat-eredoktors, waar zij door de burgemeester ontvangen worden. Ja, Louis is wel meer geïnteresseerd dan de vorige burgemeesters. Maar aan de 'takt' en de 'stijlvolheid' van de stoet is nog niets veranderd. Wel heb ik gedurende de jaren moeten vaststellen dat de belangstelling van de studenten steeds is afgenomen voor de plechtigheden van de universiteit. Alhoewel, de laatste jaren staan er toch meer en meer studenten langs de straten.»

Veto: Heb je veel belangrijke personen, bijvoorbeeld eredoktors persoonlijk kunnen spreken?

Demey: «Ik heb er hier heel wat bekende of rezu zien passeren: Adenauer, Kohl, de Paus, Juan Carlos, de koning en de koningin. Maar persoonlijk heb ik ze niet kunnen spreken. Ik moet me immers op de achtergrond houden. De rektor is toch de voornaamste persoon.»

Baas

Veto: Moeten de pedellen die hoogwaardigheidsbekleders ook begeleiden?

Demey: «Nee, de enige die voor een pedel telt, is de rektor. Voor de pedel staat de rektor die dag centraal. Hij is immers uwe grote baas. Ik heb als taak kort bij de rektor te blijven.»

Veto: Wat voor personen waren die rektors? U heeft er blijkbaar heel wat gekend.

Demey: «Die Monseigneurs van toen, dat waren zeer strenge, stijve burgers. Dat was natuurlijk de tijd dat professoren hun eed voor het altaar moesten afleggen. Maar Pieter De Somer bijvoorbeeld, dat was een heel vriendelijk en genereus mens die ontzettend veel voor deze universiteit heeft gepresteerd. De Somer is eigenlijk de man geweest die de verlaamsing van Leuven doorgedrukt heeft. Maar Piet De Somer ging wel eens graag een pintje drinken.»

«Ook met rektor Oosterlinck, die ik gekend heb als student, kom ik goed overeen. De huidige rektor is een harde werker die zeer goed overkomt bij de mensen. Uiteraard kunt ge als rektor niet voor iedereen goed doen. Als ge voor iedereen goed doet, dan zijt ge gene goeien. En ook een rektor is maar een mens.»

Veto: Vind je dat de studenten veranderd zijn?

Demey: «Ik vind dat studenten van vroeger wel opener waren. Als zij problemen hadden, kwamen zij vlugger tot bij de pedellen. Ook vele ouders van eerstejaars kwamen bij ons na de examens. De pedel had dan ook zowat de functie van ombudsman. Maar in tegenstelling tot de huidige ombudsmannen, waren de pedellen het hele jaar door beschikbaar. De pedel was toen ook bij naam bij al de studenten van de fakulteit bekend.»

Veto: Is het pedellenbestaan met uitsterven bedreigd?

Demey: «Tja, er zijn er niet veel meer hé. We zijn nu nog met een man of drie. Ik weet niet hoe dat allemaal gaat aflopen.»

Bart De Schrijver
Pascal Seynhaeve

(foto Jeroen Lissens)

Zowel het woord pedel als zijn functie zijn dus zo oud als de universiteit. Net zoals vele andere symbolen, bleef ook de traditie van de pedel al die eeuwen gehandhaafd. Pedellen behoorden vroeger vooral tot de nauwe entourage van de rektor. Later kreeg elke fakulteit dan zijn pedel. Ze hielden zich met allerlei zaken bezig: de samenstelling van de kollegeroosters, de organisatie van de examens en het uitschrijven van diploma's. In recentere tijden kregen ze de functie van ombudsman die het hele jaar door beschikbaar was en daardoor ook dicht bij de studenten stond. Behalve op de hoogdagen, dan vind je ze ondermeer op het patroonsfeest van de KU Leuven. Dan stappt immers een statige stoet professoren van de universiteitshallen naar de Sint-Pieterskerk. De rektor loopt voorop. Of bijna, want voor hem uit stap-

Rik Demey: «Ja, bijvoorbeeld in de vakantieperiode was er voor mij niet veel congé te nemen. Ik moest in de vakantie niet alleen het examenrooster opstellen van de tweede zit en de proefexamens, maar ook reeds de lesrooster van de eerste semester van het volgend academiejaar.»

Veto: Waarom loop jij mee in de officiële optochten van de KU Leuven?

Demey: «Wel, meegaan in de stoet is puur vrijblijvend. Ik ga mee omdat ik het plezier vind en op die manier nog eens een hoop mensen zie. Eigenlijk is het ook wel een erefunctie.»

Veto: Wat is de betekenis van de zilveren scepter die je meedraagt in de stoet?

Demey: «Overal waar de rektor in de openbaarheid treedt, moet in principe een pedel met een scepter aanwezig zijn, als teken van gezag. Leuven heeft een lange

gen of grappenmakers? In de jaren zeventig was het mode om tijdens officiële manifestaties naakt door de straten te rennen.»

Demey: «Het gebeurde natuurlijk allemaal zo snel. Ge verwachtte er u niet aan. Zolang we niet omsingeld waren, was dat geen probleem. Maar als ze dichterbij kwamen, dan werd het natuurlijk gevaarlijker. Maar ge moest in die situaties altijd kalm blijven. Maar allé toe, zolang ze niet begonnen te duwen en te trekken kon dat allemaal geen kwaad. Het valt wel op dat de studenten toen minder braaf waren dan nu. De laatste jaren gebeurt er praktisch niets meer. We moesten vooral in de jaren zeventig op onze hoede zijn om de gaten in de stoet te dichteren, om studenten te verhinderen die stoet uit mekaar te krijgen. Uiteraard kwam de politie dan wel tussenbeide. Die waren toen nog veel hard-